Ժ. ՏԱՐԻ 2693 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 16 ԱՐԱՑ 4385 | 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1893 | 17 ՐԵՃԷԲ 1310 | ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան ...	150
» Վեցամսեայ »	75
» Եռամսեայ »	40
Օտար երկիրներ Տարեկան ...	56
» Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ ... Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատար ...	Ղուռ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆ. 23/4 ՓԵՏՐ., 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ԽԱՂԱՄՈԼՔ ԵՒ ԽԱՂԱՄՈԼՈՒՀԻՔ
ՄԵՐ ԲԱՐԵԿԵՑԻԿ ԴԱՍԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ձմրան երկար գիշերներն ի՛նչպէս անցունելու է։ — Ասիկա մեծ խնդիր մը եղած է մեր կարծեցեալ «պերճ» դասուն մէջ, և անոր կապկօրէն հետեւող միջնակարգ դասուն մէջ։ Ժողովրդեան խոնարհագոյն կարգերն այս մտահոգութենէ զերծ են։ Այրը կանուխ կը քնանայ· զի ամեն օր իւր ֆիզիքական, յաճախ նաեւ բարոյական յոգնութեան չափն ունի իրեն համար, և իւր ոյժերը նորոգելու հարկին մէջ է։ Կինն ալ կար ու կարկտուքէն գլուխ չի վերցներ գիշերները։ Բարեկեցիկ դասերն ազատ ժամերու առատութիւն մ'ունին, որ մանաւանդ ձմրան երկար գիշերներու մէջ տաղտկալի կուգայ իրենց։

Ուրիշ ճար չեն գտած այս տաղտուկը փարատելու բայց եթէ թղթախաղ, թուղթին չափ ալ դրամի խաղ։ Թող ամեն երկրաց դատական իշխանութիւնք և ոստիկանութիւնք արգիլեն հրապարակային խաղարանները։ Տուներու մէջ աւելի վտանգաւորներ կան երբեմն։ Մերիններն ալ որք քաջավարժ են եւրոպեան քաղաքակրթութեան յոռի կողմերն ընդօրինակելու, ժամանակէ մ'ի վեր մոլի եղած են թղթախաղի։ Բերայէն իջնող, կամ Գատը գիւղի չոգենաւէն ելնող Հայ-Լայֆի անդամներէն զոմանս գունատ կամ անհանգիստ կը գտնէք· զի գիշերուան մեծագոյն մասը թղթախաղի սեղանին չուրջ անցուցած են, շահելու և կորուսանելու ջղային բուռն զգացումներն զգացած են, որով շահողներն ու կորուսանողները գրեթէ հաւասարապէս յոգնած դէմք ունին։

Գործին յոռեգոյն կողմն է որ այս խաղամոլութիւն արանց մէջ միայն տեղի չունենար։ Խաղացողներուն քոյրերը, կիները, մինչեւ իսկ աղջիկ զաւակներն ի սկզբան լոկ հանդիսատես էին խաղասեղանին։ Համով բան է եղեր ըսելով, հիմակ իրենք ալ կը մասնակցին։ Ենթադրենք թէ «չիք» երեւիլ ուզող ընտանիքի մը կողմէ հրաւիրուեցաք, ի Բերա կամ ի Գատըգիւղ, ճաշէն ետքը քանի մը ժամ միասին անցունելու։ Իրարու ողջախութիւնն հարցունելէն անմիջապէս ետքը, տանտիկինն ինք կուգայ առաջարկել թէ «ժամանակ կորսնցնելու չենք, սեղանը դնենք»; ... խաղի սեղանն այսինքն։ Եթէ պատահմամբ դուք խաղացող չէք, եւ ըսէք թէ զուարճութեան ուրիշ միջոցներ չեն պակսիր այսպիսի զարգացեալ միջավայրի մէջ, գրեթէ զարմանօք կ'ընդունուի ձեր դիտողութիւն։ Կարելի է որ նուազ բարեկիրթք մինչեւ իսկ վիրաւորիչ դիտողութեամբ մը հեգնեն ձեր վախկոտութիւնը, չափազանց բարոյասիրութիւնն, և այլն, ու քարոզ մը կարդան ձեզ՝ ժամանակ անցունելու այս «անմեղ» միջոցին վրայ։

Անմե՛ղ։ Հապա գայթակղութիւննե՛րն որք այս առթիւ երբեմն կը լսուին լաւագոյն ընտանիքներու մէջ իսկ։ Հապա կծու դիտողութիւննե՛րն որք կը փոխանակուին բարկացայտ խաղացողներու միջեւ, դիտողութիւններ որք ապա կրնան աւելի գործական ձեւեր առնուլ, և այս ամենայն՝ տիկիններու, օրիորդներու ապշած սահմրկած գումարման մը մէջ։ Այս ալ թողունք, հապա գեղեցիկ սեռին մէջ այս կերպիւ մուտ գտնող բարոյական գեծո՞ւմը։ Խաղամոլուհիք, ենթադրելով թէ իրենց սեռին շնորհիւ իրենց աչք կը գոցուի զօրաւոր սեռին կողմէ, կը յանդգնին երբեմն անուղիղ ձեւեր ի գործ դնել խաղի սեղանին վրայ · — կ'ըսուի մինչեւ իսկ՝ կը նենգեն, կը դրժեն (tricherie)։ Խաղամոլն որ իւր հակառակորդուհւոյն այս հնարքները կը տեսնէ, ի՛նչ պայմանաւ աչք կը գոցէ արդեօք, և չէ՞ մի որ խաղի սեղանին վրայ ծուռ վարմունք կեանքի ուրիշ յարաբերութեանց եւ ուրիշ գործառնութեանց մէջ ալ անուղիղ ընթացքի թելադիր կ'ըլլան։ Բարոյական ի՛նչ դժձութիւն կը տիրէ հոգիներուն երբ գիշերուան մը մէջ քանի մը ոսկի, մինչեւ իսկ քանի մը մեճիտ գրպանելու համար այսպիսի հնարքներու դիմեն գեղեցիկ սեռին զարդն ըլլալու սահմանեալ տիկիններ և օրիորդներ։ Ո՞ւր է յանցանքն, եթէ այսպէս զեղծանին։ Յանցանքը զօրաւոր սեռին չէ՞, որ ինքն այս մոլութեան գերի ըլլալ բաւ չհամարելով, ընտանեկան և անհատական բարոյականութեան պահապան հրեշտակն ըլլալու սահմանեալ փափուկ սեռն եւս այն վտանգաւոր ճամբուն մէջ կ'առաջնորդէ և կը քաջալերէ։ Վերջապէս, չե՞ն մտածեր թէ հօր և մօր կամ մեծ եղբօր օրինակին հետեւելով, նոր սերունդն եւս խաղամոլ պիտի ըլլայ եւս քան զեւս· զի արդէն մեր «ոսկեծաղիկ» երիտասարդութիւնն ալ ոչ նուազ տոգորեալ է խաղամոլութեամբ։ Ա՛լ ուր կը մնան ընտանեաց երջանկութիւն, անհատական զարգացում և յառաջդիմութիւն, երբ ջղային դրութիւնը խանգարի, և միտքերն ու հոգիներն ապականին այս վատ ունակութեան բերմամբ։

Միթէ զուարճութեան պարկեշտ միջոցնե՞ր կը պակսին, մանաւանդ բարեկեցիկ դասերուն համար։ Կը լսենք ու կը տեսնենք թէ ամենքը դաշնակ, ջութակ և երգ կը սովրեցնեն իրենց աղջիկ և մինչեւ իսկ մանչ զաւակներուն, նկարչութիւն կը սովրեցնեն, եւլն. եւլն։ Ինչո՞ւ համար չկարենան իրենց երեկոյթներն հաճելի ընծայել երաժշտութեամբ, երգով, ուսումնական խօսակցութեամբք, պարով, ու մինչեւ իսկ ընտանեկան թատերգութեամբք։ Ահա՛ զուարճութեան միջոցներ որոց օրինակն իրենց կ'ընծայեն եւրոպեան նոյն զարգացեալ ընկերութեան լաւագոյն տարրերը, ճշմարտապէս զբօսալի, հրահանգիչ, կրթիչ, ազնուացուցիչ, բարոյացուցիչ միջոցներ զուարճութեան։ Եթէ համ չեն առներ այս պատուական զուարճութիւններէն եւ խաղի սեղանին բոլորանուէր անձնատուր կ'ըլլան, պատճառը բացայայտ է · — Դեռ չեն հասած իմացական ու բարոյական բարձրութեան այն եւրոպեան Հայ-Լայֆին որուն հետեւողներն ըլլալ կը կարծեն։ (*)

Բ. Ք.

ԿԱՎԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դեկտ. 28 թուով Տփղիսէ մեզ գրուած նկարագրական երկար թղթակցութենէ մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը քաղենք․

Ռուսաց օրէնքով, խմբագրի մահուամբ, անպայման կը դադրի թերթը, մինչեւ որ խմբագրին ժառանգորդք՝ նոր պատասխանատու խմբագիր մը ցուցնելով՝ կառավարութեան չդիմեն և արտօնութիւն չստանան վերստին հրատարակման։ Ռուսական օրէնքի առջեւ, հանրային մարմնոց պատասխանատուութիւն չընդունուիր։ Մէկ մարդ միայն կը ճանչէ կառավարութիւնը։ Մշակի խմբագիրը մեռած ըլլալով, պատասխանատու ոչ ոք մնաց, իսկ հրատարակման իրաւունքը ժառանգորդներուն անցաւ։ Ուրիշ օրէնք մ'ալ կայ, որով կայքի տիրոջ մահուամբ, կնքոյ տակ կ'առնուի անոր պատկանեալ ամեն բան։ Կնիքը կարող է քակուիլ միայն ժառանգներուն և կառավարական ներկայացուցչին առջեւ։

Վախճանեալ խմբագիրն ունի երկու ժառանգ, քոյրն, ի Բուլթայիս, եւ եղայրն, ի Գերմանիա։ Բայց գործը կարգադրեցաւ, անոնք դեռ չեկած, և ժառանգութեան չտիրացած։ Կովկասեան վարչութիւնը, գնահատելով թերթին ծառայութիւնները, բացառութիւն ըրաւ։ Խմբագրին մահուան հետեւեալ օրը, Դեկտ. 20ին, Տփղիսի կառավարիչ իշխ. Շիրվաշիձէն կ'երթայ թերթին խմբագրատունն, և կովկասիոյ կառավարչապետին կողմէ կը յայտնէ հանգուցելոյն կենակցող տիկին Բոչարեանի (ծնեալ Մ. Մելիք-Ազամալեանց) թէ կարող է թերթն հրատարակել առանց սպասելու ժառանգներուն թոյլտուութեան, միայն ցանկալի է որ նոյն ոգւով և ուղղութեամբ շարունակուի։ Եւ ահա դուրս եկաւ թերթին նոր համարն՝ այս տիկնոջ հրատարակութեամբ և Յ. Տէր Մարկոսեանցի խմբագրութեամբ։ Այս անձ հանգուցելոյն օրով թերթին փորձերու սրբագրիչն էր, այսուհետեւ փոխ-խմբագիր պիտի ըլլայ, իսկ վճարեալ խմբագիր պիտի ճանչուի Պ. Խաչատուր Մալումեանց, որ ժամանակաւ օրաթերթ Մշակի մէջ քանի մը նամակներ հրատարակած է Շամպերդ ստորագրութեամբ։ Այսու հանդերձ, բարեկամք և հակառակորդք կ'ըսեն միաձայնաւ թէ Մշակն Արծրունին էր և Արծրունին Մշակ էր։

— Անցեալ օր խօսում էի վրացի գատաւոր Ծինամձղուարովի հետ՝ հանգուցելոյն մասին։ Նա մի հետաքրքիր դէպք պատմեց։ Երբ երկու տարի յառաջ տօնում էին Մշակի յօբելեանը, վրացիներ կ'երթան Տփղիսի կառավարիչ Շիրվաշիձէի մօտ, իմանալու թէ ինչո՞ւ ինքն ալ իւր ներկայութեամբ կ'աւելցնէ տօնախմբութեան շուքը։ Իշխան Շիրվաշիձէ, որ էութեամբ վրացի է, Ծինամձղուարովին և ուրիշներուն ցոյց կուտայ ներքին գործոց նախարար Պ. Տուրնովոյի հեռագիրն, որով կը պատուիրէր ամենայն հնարաւոր օգնութիւն ընծայել այդ յօբելեանին, որ համաձայն է ռուս գաղափարներին։

ԵԿԵՂԵՑԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

Անգլիական կառավարութիւնը կապոյտ Տետրակ մը մատոյց Խորհրդարանին, որ բարձր գաղափար մը կուտայ անգլիացի ժողովրդեան եկեղեցասիրութեան վրայ։ Այս պաշտօնական տեղեկագիր կը յայտնէ թէ 1873էն սկսեալ 18 տարւոյ միջոցին եկեղեցական շինութեանց համար ո՛րչափ ծախք եղած է միայն Անգլիոյ և Կալլէսի մէջ, ի բաց թողլով Սկովտիան և Իռլանտան, ուր եկեղեցասէր զգացումն ոչ նուազ զօրաւոր է։ Այս հաշւոյ մէջ չեն բովանդակեր 500 ոսկիէ պակաս ծախքով եղած եկեղեցեաց նորոգութիւնք։ Այս հաշւոյ մէջ չեն բովանդակեր նաեւ եկեղեցիներու կապուած նորանոր եկամուտներ, կիրակնօրեայ վարժարանաց և կրօնական կրթութեան համար տրուած նպաստներ։ Այս հաշիւ միայն եկեղեցիներու նիւթական շէնքին կը վերաբերի, և կը ցուցնէ թէ ո՛րչափ գումար ծախք եղած է նոր եկեղեցիներու շինութեան, կամ կեցած եկեղեցիներու կարեւոր ընդարձակման։ Արդ, յիշեալ 18 տարւոյ միջոցին տասն միլիոն 500,000 ոսկի ծախք եղած է այս եկեղեցական շինութեանց, սոյն գումարէ 16—17 միլիոնն անհատական բարերարութիւնն ընծեռած է, և միայն մէկ ու կէս կամ երկու միլիոնի չափ անկլիքան Եկեղեցւոյ հաստատեալ եկամուտներէն հայթայթուած է · զի այս եկեղեցական շինութեանց ամենքն ալ կը պատկանին Անկլիքան Եկեղեցւոյ, և ոչ-անկլիքան բողոքական դաւանութեանց և կաթոլիկներուն իրենց եկեղեցեաց շինութեան համար ըրած ծախքերն եւս այս 18 ու կէս միլիոնի մէջ չեն բովանդակեր։ Աւասիկ փաստն ապացոյց մը թէ Անգլիոյ մէջ աշխարհական դասն ո՛րչափ համակրութեամբ ոյժ կուտայ եկեղեցական գործին, և թէ բարեկեցիկ դասերն ո՛րչափ գովելի ճիգեր կ'ընեն եկեղեցիները բազմացնելու ժողովրդային կեդրոններու մէջ։ Աւելորդ է ըսել թէ շինուող մէն մի եկեղեցւոյ պահպանութեան համար և նոր եկեղեցիներու պաշտօնէից ապրուստին համար բաւականաչափ եկամուտներ ալ կը կապուին եկեղեցի շինողներու կամ անոնց համակրողներու կողմէ։

Ամենէն աւելի Լոնտոնի մէջ շինուած են նոր եկեղեցիք · անկէ ետքը Մանչեսթրրի եկեղեցական թեմին մէջ, և ապա Լիվրբուլի թեմին մէջ։ Միայն Մանչեսթրրի մէջ, նոյն 18 ամաց միջոցին մէկ ու կէս միլիոն ծախք եղած է նոր եկեղեցիներու շինութեան, կամ կեցած եկեղեցիներու ընդարձակման։ Աշխարհի ամենէն վաճառական ժողովուրդը կրնայ պարծիլ թէ ամենէն եկեղեցասէր ժողովուրդն է միանգամայն։

ԲԵՂԼԵՐԵԱԿՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Քորնէլիուս Հէրցի արտաքսումը Պատուոյ Լէգէոնի կարգէն։ — Ֆրանսայի պաշտօնական օրագիրը կը հրատարակէ հարցաքննիչ դատաւոր Ֆրանքվիլլի հետեւեալ տեղեկագիրն, ուղղեալ Պատուոյ Լէգէոնի կարգապահական խորհրդոյն ·

«Պարոնայց Լէսէբսի, Ֆոնդանի և այլոց դէմ բացուած դատին քննութեան մէջ, որք ամբաստանեալ են իբրեւ հանրային պաշտօնատարներ կաշառած մարդիկ, Տքթ. Հէրց, Պատուոյ Լէգէոնի Բ. կարգի նշանակիր (մեծ-սպայութիւն) մատնանիշ եղաւ՝ Բանամայի Ընկերութենէն Պարոն տը Ռէյնաքի ձեռամբ մեծ գումարներ առած ըլլալուն համար, մինչ ինք այս դրամոց փոխարէն նշանակելի ծառայութիւն մը չէ մատուցած այն Ընկերութեան։ Այս գումարներ երկու միլիոն ֆր. է աւելի են։ Պատուոյ Լէգէոնի այս նշանակիրն օտար երկիր փախչիլը Պ. տը Ռէյնաքի մահէն անմիջապէս եաքն՝ ինքնին ցոյց կուտար թէ կասկածելի հանգամանք ունին անոնց յարաբերութիւնք և իրարու հետ վարած գործառնութիւնք։ Վերջերս Պ. տը Ռէյնաքի նամակաց օրինակները պարունակող տետրակին գրաւումն երեւան հանեց՝ ուրիշ թուղթերու հետ մէկտեղ՝ 1888 նոյմ. 28 թուակիր նամակ մը և նոյն տարւոյ յուլիս 10 ամսաթուով հեռագիր մը, որք լիովին հաստատել կը թուին Տքթ. Հէրցի դէմ ի սկզբանէ անտի այս մասին յղացեալ կասկածներն։ Պատուոյ Լէգէոնի նշանակրաց արժանապատուութեան վերաբերեալ օրէնքին տրամադրութեանց համեմատ, կը փութամ այս իրողութիւններն հաղորդել ձեզ։»

Այս տեղեկագրին վրայ, Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Քառնօ,

«Նկատելով թէ Ընդհ. Դատախազն եւս ծանուցած է թէ Պ. Քորնէլիուս Հէրց դատի ենթարկուած է խարդախութեան ինչպէս եւ վստահութեան զեղծման ամբաս- [illegible]

ունենալը բանով մը հաստատուած չէ, (*)

«Նկատելով թէ իւր կողմէ այսպիսի ճնշման մը ի գործ դրուիլը պատուաւոր մարդու գործ չէ,

«Պատուոյ Լէգէոնի կարգապահական խորհրդոյն մէտասան անդամոց որոշման համեմատ, Քորնէլիուս Հէրցի անունը ջնջուած է Պատուոյ Լէգէոնի նշանակրաց ցուցակէն։»

Ոչ-հանրապետական թերթեր կ'ըսեն թէ Պ. Քառնօյի այս հրամանագրով ո՛չ միայն Քր. Հէրց կը հարուածի, այլ և անցեալ և ներկայ ամեն նախարարք որք Պատուոյ Լէգէոնի այն ամեն աստիճանները ձեռք բերելու նպատակաւ միջնորդած են ի նպաստ իրեն, և որոց մէջ են մանաւանդ Պ. տը Ֆրէսինէ և Ձօր. Պուլանժէ, որոց երկուքէն ալ խնդակցական ջերմագին նամակներ ունի Տքթ. Հէրց։

Պ. Հէրց ծանուցեր է թէ ինքզինք ոյժով պիտի պաշտպանէ այս ամեն ամբաստանութեանց դէմ, և պիտի հաստատէ թէ երբ ինք Պատուոյ Լէգէոնի աստիճանները ձեռք բերաւ, օրուան նախարարք ամենքն ալ կը յարգէին ու կը մեծարէին զինք, թէ ինք տեղեակ է անոնց գործերուն, եւլն։ Դարձեալ սպառնալիք, որք կարեւոր յայտնութիւնք կը խոստանան։ Պատուոյ Լէգէոնի ասպետութեան աստիճանն (ամենէն վարի աստիճան) 1871ին իրեն համար ձեռք բերեր է Շանզի զօրապետ, ի վարձ իւր վիրաբուժական ծառայութեանց վերջին պատերազմին մէջ։

Իսկ Պ. տը Ֆրէսինէ կ'ըսէ թէ ինք Պատուոյ Լէգէոնի Բ. կարգը ձեռք բերաւ Տքթ. Հէրցի համար՝ Ֆրանսայի կաճառին (Ինսթիթիւ) յանձնարարութեամբ, և թէ այս մասին նամակ կայ իւր քով։

Ինչ որ ալ ըլլայ, եթէ Ֆրանսայի գաղտնի ոստիկանութիւնը կարենայ ձեռք ձգել Արթոն զոր կը փնտռէ Եւրոպիոյ ամեն կողմն, և եթէ ֆրանսական կառավարութիւնը կարենայ անգլ. դատական իշխանութենէն ստանալ Հէրցի յանձնումը, շատ հետաքրքրաշարժ նոր դատ մը տեղի պիտի ունենայ ի Փարիզ։

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴՆ

Փարիզի Աշխարհագրական Ընկերութեան անցեալ ուրբաթ աւուր նստին մէջ, ի ներկայութեան մեծ բազմութեան, Նախկին երեսփոխան Պ. Էդէէն Լամի շահեկան հրապարակախօսութիւն մ'ըրաւ Նոր Սերունդի վրայ։

(*).— Ինչպէս Պ. տը Ռէյնաքի մահէն [illegible]

(*).— Այս յօդուածին գրուելէն ետքը լսեցինք թէ վերջերս ընկերութեան մը մէջ տեղի ունեցած ծայրայեղ տեսարան մը խաղի սեղանի մը չուրջ՝ ա՛յնքան յոռի տպաւորութիւն ըրեր է այս և յարակից շրջանակներու մէջ որ անկէ ի վեր խաղամոլութեան եռանդը պաղեր է քիչ մը, և պատուաւոր ընտանիքներ սկսեր են զգոյշ կենալ։ Ցաւակցի՞նք թէ խնդակցինք։ A quelque chose malheur est bon։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի (61)

[illegible]

[illegible]

...պարանքն և որպիսութիւնը հարցնելու:

ԾՈՎԱՅԻՆ Նախարար Վսեմ. Հասան փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ ըլլալով երէկ չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Սէլամլըքի արարողութեան: Վեհ. Սուլթանն իմանալով, նախընթաց օր բարեհաճեցաւ իւր սենեկապետներէն Պեքիր պէյը ղրկել Ն. Վսեմութեան ապարանքն ի Գուրուչէշմէ և որպիսութիւնն հարցնել տալ:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովն երէկ ի նիստ գումարուելով որոշեց քարանթինաներու նկատմամբ բարեփոխումներ ի գործ դնել: Դեր-Նախագահ Հաճի Արիֆ պէյ տակաւին ապաքինած չըլլալով, սոյն նստին նախագահեց ընդհանուր քննիչ Փօչօնի էֆէնտի:

ՄԱԼԻՑԵԻ պաշտօնատան մէջ կազմեալ յանձնաժողով մը նկատելով որ ծխախոտ մշակողները մէկ քանի տարէ ի վեր բնաւ ուշադրութիւն չեն ըներ ծխախոտներու տեսակն ազնուացնելու, որով թէ իրենք կը վնասուին և թէ Րէժիի վարչութիւնն, որոշած է առ այդ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուլ: Այս որոշում հաղորդուած ըլլալով Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, երկրագործական վարչութիւնը՝ առ այդ տրուած որոշման նկատմամբ ապագային հարկ եղած գործողութիւնը կատարելու պայմանաւ՝ Սէլանիկի կուսակալութեան կարծիքը հարցուցած է:

ՍԷԼԻՄ ՄԵԼՀԱՄԷ էֆէնտի, Նախորդ տնօրէն Հանրային Պարտուց Վարչութեան, ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, հասոյթի նոր աղբիւր մը ցոյց տուած է: Սէլիմ էֆէնտի առաջարկած է շէնքերու կառուցման արտօնագրերէն և Թէքրագի ու Ինթիգալի թէզգէրէներէն հինգական ղրուշի տուրք մը առնուլ և ինչ ինչ բաներու վրայ յաւելեալ տուրք մը հաստատել:

ՎՍԵՄ. ՃԷՎՏԷԹ ՓԱՇԱ, անդամ Նախարարաց Խորհրդոյ, տասն ոսկի նուիրած է աղքատաց ածուխ և այլն բաշխելու համար կազմեալ Նպաստամատոյց յանձնաժողովին:

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Պոլսոյ, Բերայի և Սկիւտարի Նախնական դատարանաց հարցաքննիչ դատաւորներուն քով շատ մը գործեր դիզուած են, ծանուցած է որ ամեն ջանք ի գործ դնելով մինչև փետրուարի վերջն այդ գործեր կարգադրուին, գիտնալով որ հակառակ պարագային մէջ հարկ եղածն ի գործ պիտի դրուի:

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆ երէկ հեռաւոր վայրեր աքսորեց տասն և վեց վնասակար անձեր՝ յատուկ պաշտօնէից հսկողութեամբ:

ՊՈԼՍՈՑ պատժական ատեանն ի մօտոյ պիտի դատէ կառապան Ֆօթին ու Եագուպն, որք կամուրջին վրայ պատահած կառքի արկածին պատճառ եղած էին:

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.— Արսլանեան Ցակոբ էֆէնտի ծրագիր մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, տարեկան հարիւր հազար ոսկւոյ հասոյթի նոր աղբիւր մը ցոյց տուած է՝ Համազգային Անկելանոցին եւ այդ կարգի բարենպատակ հաստատութեանց մատակարարութիւնն ապահովելու համար: Այդ ծրագիր ձեռնհաս ժողովին յանձնուած է ի քննութիւն:

ԱՏԱՆԱՅԻ մէջ անձրեւներու առատութենէն Սէյհան գետն յորդելով Թաղերն ողողեր և տասը տուներ փլեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր:

Իսկէնտէրունի մէջ եւս ողողմունք տեղի ունենալով՝ մաքսատան մթերանոցներու մէջ գտնուած ապրանքներու մէկ մասը վընասուեր է:

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Իւնեա գաւառակին մէջ գտնուած 40—50,000 արտավար պարապ մէկ գետինը բնակելի և մշակելի ընելու համար կայս. Թիկնապահ Մուզաֆֆէր փաշա ծրագիր մը մատուցած է: Բ. Դուռը նկատողութեան առնլով այդ ծրագիրն որոշած է կարող երկրաչափ մը ղրկել անդ: Այդ որոշում վաւերացած է կայս. Իրատէով:

...դատապարտուիլ, սակայն դատարանը նըկատելով որ անչափահաս է, այդ օրինաց 40րդ յօդուածին համաձայն, նոյն պատժոյ երկու երրորդ մասին՝ այսինքն երկու ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց:

ԶՕՀՐՕՍ փաշաի վարչութեան ներքեւ գտնուած հիւանդանոցին մէջ՝ կապուած չունէ խածուած երեսունէ աւելի անձեր կը դարմանուին: Ասոնց երեքը մայրաքաղաքէս են, իսկ մնացեալները գաւառներէն:

ՉԱՐԱՉԱՐ ՄԱՀ.—Երէկ իրիկուն Թրամուէյի արկած մը պատահեցաւ ի Պոլիս: Ժամ 12ին Թրամուէյի կառք մը Պայազիտէն անցնելու պահուն, տասը-տասն երեք տարեկան Բէթրօ անուն խուլ-համրի մը վրայէն անցնելով աղիքները կտոր կտոր ըրաւ և խեղճ տղան անմիջապէս մեռաւ: Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւններ կը կատարէ ձերբակալելու համար կառապանն, որ խոյս տուած է:

ԸՆԿԵՑԻԿ ՄԱՆՈՒԿ.—Երեքշաբթի օրը, գիշերուան ժամը չորսին ատենները, Վօտա փաշաի տան դրան զանգակն ուժգնութեամբ կը հնչուէր. ծառան կը փութայ բանալ դուռն, բայց ոչ ոք կը տեսնէ. միայն թէ սեմին վրայ խոշորկեկ ծրար մը կար, ուսկից մրմունջ մը կ՚ելնէր: Ծառան կ՚առնէ խորհրդաւոր ծրարն ու տանտիրոջ կը յանձնէ: Ծրարը կը քակեն ու մէջէն սիրուն, թոմպուլիկ մանկուհի մը դուրս կ՚ելնէ, կարմիր այտերով, քաջառողջ եւ հացիւ քանի մը շաբթուան: Խանձարուրքին մէջէն թուղթ մըն ալ կ՚ելնէ, որ կը յայտնէր թէ մայրը արդէն ուրիշ հինգ զաւակներ ունենալով և մեծ չքաւորութեան մէջ գտնուելով, իր նորածինը ապրեցնելու կարողութիւն չունէր ալ, ուստի կը յանձնէր տիկին Վօտա փաշաի խնամքներուն, որուն սիրտին հանրածանօթ բարութիւնը վստահութիւն կը ներշնչէր իրեն: Փոքր հաց մը և շաքարի կտոր մը դրուած էին նոյնպէս՝ մանկուհին չրջազգեստին առջևը:

Տիկին Վօտա կը մտածէ թէ լաւագոյն բանն էր մանկուհին ղրկել Սէն-Պէնուաի մայրապետներուն. և այնպէս ալ կ՚ընէ:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ եգիպտացորենի հունտերն, որք Տրապիզոնի Նահանգին այլ և այլ կողմերը ցանուած էին, լաւ արդիւնք տուեր են, ինչպէս նաեւ քանի մը գաւառաց մէջ ուր փորձուած էր այս մշակութիւն:

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանուհի տիկին Քանպօն հրաւիրագրեր ուղղած է պարահանդէսի մը համար որ փետր. 11ին (Ը. Ն.) տեղի պիտի ունենայ դեսպանատան մէջ: Հրաւիրագրոց մէջ խնդրուած է որ տիկինները փոշենգոյն երթան և այր մարդիկ՝ սեւ կամ գունաւոր ֆրաք հագած:

ՍԵՒ ԾՈՎՈՒ ազատարարաց կայանի մարդերէն Օսմանի, Շաքիրի և Մուսթաֆայի ի նպաստ, — որք արիաբար իրենց կեանքը վտանգի դնելով՝ նաւաբեկեալներ ազատած էին,—հանգանակութիւն մը բացած է «Լ. Հէրըլտ»:

ՍԻՐՔԵՃԻԻ կայարանի գողութեան նըկատմամբ ոստիկանական քննութիւնն աւարտելէ անմիջապէս յետոյ, Երկաթուղւոյ Տնօրէնութիւնը քննութիւն պիտի բանայ այն չորս պաշտօնէից նկատմամբ որք դէպքին գիշերը՝ կայարանի հեռագրական սենեկին մէջ թուղթ կը խաղային:

ԿԷՕՉԷԵԱՆ հանգուցեալ Ցակոբ էֆէնտիի այրին՝ Տիկին Էլիզա Կէօչէեան՝ երկու հարիւր հատ վերմակ ղրկած է Քաղաքապետութեան՝ բաշխելու համար աղքատաց:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՑ հրէից վախճանեալ Րաբունապետին յաջորդած է Էլեազար էֆէնտի:

ԿԷՕՔՍՈՒԻ ջրամբարներու շինութեանն առթիւ ընկերութեան և շինութիւնը կատարող Շէյխ Թալաթ էֆէնտիի միջեւ հաշուական խնդիր մը ծագած ըլլալով այս վերջինը դատարանի դիմած է:

ԹՕՆԹՕՐՍԻԱ

Օբէռէդի իտալական խումբն, որ կազմուած է լաւ երգիչներէ ու երգչուհիներէ, այս գիշեր իր առաջին ներկայացումը կուտայ ի Թօնթօրսիա:

Պիտի ներկայացուի La nuova Beffana (ՆՈՐ ՎՀՈՒԿ ԿԻՆԸ) օբէռէդ երեք արարուածով, Քանտիի:

Թատրոնին գներն են՝ օթեակք 80 և 40 ղրուշ: (Բացի երկուքէ որք 170 և 160 ղրուշ են): Նստարանք՝ 20, 10 և 5 ղրուշ:

Իտալական խումբին երկրորդ ներկայացումը տեղի կունենայ վաղը գիշեր:

Պ. ՔԱՋՆԷՕՎ վաղը ցերեկեայ ներկայացում մը պիտի տայ իր սրահին մէջ, ի Բերա:

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 3 Փետր.— Բանամայի դատին մէջ փաստաբանաց ճառերը վերջացան: Վճիռն հինգշաբթի պիտի արձակուի:— Հրեայ սեղանաւորներն եւ ուրիշ հարուստներն հարուածող Լիպր Բառօլ թերթին մատակարար Պ. Ժըրէն ձերբակալեցաւ՝ խաբէութեամբ դրամ չորթած ըլլալուն համար:

—Կէս-պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուր թէ Միջերկրականի ֆրանսական նաւատորմին մէկ հատուածը Թուլոնէ մեկնելու հրաման ստացեր է: Ցունուար 30էն ի վեր այս նաւային հատուած ի Վիլֆրանշ կը գտնուի:

ՎԻԷՆՆԱ.—Լէնտէրպանք կը ծանուցանէ պուլկարական 6 $^{0}/_{0}$ նոր փոխառութեան ի հրապարակ հանման պայմանները: 32,050,000 ֆր. պիտի ստորագրուի Փետր. 9ին: Ոսկեդրամ պիտի ըլլայ, և 100ին 92 $^{3}/_{4}$ գնով պիտի ստորագրուի: Ստորագրութեան տեղերն են Վիէննա, Պերլին, Ամսթերտամ և Ժընէվ:

ԷՍԷՆ.—Ռէքլինկհաուզէնի մօտ ածխահանքի մը մէջ կազի պայթում տեղի ունեցաւ. 17 մեռեալ, 18 վիրաւորեալ:

ԿԱԼԿԱԹԱ.—Աւստրիոյ գահաժառանգ Ֆրանձ Ֆէրտինանտ արքիդուքս հոս եկաւ: Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Հնդկաստանի փոխարքային և Կալկաթայի կառավարչին կողմէ: Փոխարքային հետ ճաշեց:

ՊԵՐԼԻՆ.—Բարձրագոյն Ատեանը մերժեց Բաումկարդըն կոմսուհւոյն դատն, որ Պլայխրէօտըր սեղանաւորին դէմ բողոք բարձած էր՝ Ռումելիի պարտաթուղթերուն վերաբերեալ կարգադրութեան համար պատասխանատու ընելով զնա:

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 23 Ցունուար

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 $^{5}/_{8}$
3 » Փարիզի »	22 70

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երեք երկիոյ զոգ. (Միաց. Դ. Սէրի)		24 06 $^{1}/_{2}$
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	24 08
Սէս օրին		24 08
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		82 02
» » ժամ 5ին		— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	Սէրի	55 $^{3}/_{4}$
»		31 $^{1}/_{2}$
»	»	24 08

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Ասիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 14
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7 32
Պանք տը Քօնս.	» »	4 32
Կօս. Շանժ է վալէօր	» »	4 22
Րէժի	» »	16 08
Թրամուէյ	» »	595
Ռումելիի Երկաթուղի	Ֆր.	94 $^{1}/_{8}$
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		64

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	88 05
Անգլիական ոսկի	»	110 06
Մարք Գերմանական ոսկի	»	197 20
Իմբէրիալ	»	90 20
Քրիմիք	»	51 45
Ռուպլ Թղթադրամ	»	8 85
Մէճ. արծաթ (տարք.)	»	108 20
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	95 20
Թասֆիյէ	»	19
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 3 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 $^{0}/_{0}$	97 80
» » 4 $^{1}/_{2}$ $^{0}/_{0}$	106 30
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 90
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	463 12
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	433 75
Օսմանեան Երկաթուղի	91
» Րէժիի բաժնեթուղթք	365
Պանք Օթօման	581 25
Քրէտի Լիօնէ	765
Իտալական Ռանթ 5 $^{0}/_{0}$	91 25
Եգիպտական միացեալ	497 81
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 11
Օսմանիյէ Օսմանեան քօնսօլիտէ)	377 50

ԼՈՆՏՐԱ, 3

Անգլ. քօնսօլիտ	98 $^{1}/_{8}$
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 $^{3}/_{4}$
» » » Ա.	55 $^{3}/_{4}$
» » » Բ.	32 $^{1}/_{2}$
» » » Գ.	22
Օսմ. փոխառութիւն 1871	97
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	94
Պանք Օթօման	13 18
Այտընի երկաթուղի	93
Դատապայի երկաթուղի	13
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	98 $^{3}/_{4}$
» առանձ. բրիվիլէժիէ 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 30

ՎԻԷՆՆԱ, 3

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	12 140
» Փարիզի »	48 17
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	172 50
» Երկաթուղի	46 20

ՊԵՐԼԻՆ, 3

Օսմանեան Երկաթուղի	92 20
Օսմ. Րէժի	182
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 340
» Փարիզի »	80 95

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 4 Փետրուար

Ֆրանսական Ռանթ 3 $^{0}/_{0}$	97 83
Եգիպտական միացեալ	— —
Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 92
Օսմ. Երկաթուղի	91 75
Օսմ. Րէժի	— —
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	— —
Բրիօրիթէ Թիւրք	— —
Պանք Օթօման	582 50
Օսմանիյէ	— —

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ՏՕՄԱՐ

Տօմարի վրայ գրել կ՚արժէ այս անգամ, մանաւանդ որ Զատիկն այս տարի կանուխ կուգայ և գրեթէ բոլոր Եւրոպա պիտի տօնէ զայն մեզ և բոլոր Օրթոտոքս քրիստոնեաներէ եօթն օր առաջ: Այլ ի՞նչու համար.—գիտնալու բանն այդ է:

Ժամանակն ի հնուց անտի բաժնուած է նախ օրուան, յետոյ ամսոյ, տարւոյ և դարի: Օրը բաժնուած է գիշերի և ցերեկի: Այն բոլոր ժամանակն, երբ արեւը կը ծագի և երկիրը կը լուսաւորէ, ցերեկ կ՚անուանուի և արեւուն մարը մտնելէ յետոյ մինչեւ ծագիլը, գիշեր: Բայց երբ տեսան մարդիկ թէ ամառուան ատեն օրերը կ՚երկարին և գիշերները կը կարճանան, և ձմեռներն ալ ընդհակառակը կը պատահի, ուստի ծանր հնարեցին և սահմանեցին որ տարուան բոլոր եղանակներուն մէջ ժամք լինին քսան և չորս, գիշերն ու ցերեկ ի միասին հաշուելով: Բայց ի՞նչու համար քսան և չորս ժամեր.—վասն զի դարաւոր քննութիւններէ յետոյ հիներն համոզուեցան թէ մոլորակներն իրենց ընթացքն ու պտոյտ ամենահաւասար ճշդութեամբ և միեւնոյն միջոցի մէջ կը կատարեն և երկրագունդս ալ յայնժամ մէկ անգամ արեւուն չուրջ կը դառնայ իւր օրական շրջանն ընելով: Իսկ այժմ գիտնոց քննութիւնք կը հաստատեն թէ այդ քսան և չորս ժամերուն վրայ պէտք է յաւելուլ չորս րոպէ եւս, որպէս զի արեգակնային օրն իսկապէս ճշդուի:

Հիներն արեւու շուքին երկարելուն ու կարճնալուն համեմատ ճշդեցին ժամերն և հետզհետէ սկսան հնարել, արեւի, ջրի և աւազի ժամացոյցներն, որք և չէին կրնար բնաւ ճշգօրէն ցոյց տալ ժամերն ամէն անգամ, մինչեւ հնարուեցան անիւներով շինուած արդի ժամացոյցներն իբր Քրիստոսէ 1100 տարի յետոյ:

Եգիպտացիք և Հռովմայեցիք օրը կէս գիշերէն կ՚սկսէին, Ասորիք և Քաղդէացիք արեւու ծագելէն, Արաբք կէս օրէն, Հրեայք, Ցոյնք և Հայք արեւու մարը մտնելէն յետոյ:

Հայերն այս քսան և չորս ժամերուն զատ զատ անուն կուտային: Ցերեկի ժամերը կը կոչէին 1 Այգ, 2 Ծայգ, 3 Ծայրայգ կամ Ծայրացեալ, 4 Ճառագայթեալ կամ սոսկ Ճառագայթ, 5 Շառաւիղեալ կամ միայն Շառաւիղ, 6 Երկրատես, 7 Շանթաթող, 8 Հրակաթ, 9 Հրափայլ, 10 Թաղանթեալ, 11 Առաւօտ, 12 Արփող: Իսկ գիշերուան ժամերը կ՚անուանէին 1 Խաւարակ, 2 Աղջամուղջ, 3 Մթին, 4 Շաղաւոտ, 5 Կամաւոտ, 6 Բաւական, 7 Խօթափեալ, 8 Գիզակ, 9 Լուսաճեմ, 10 Առաւօտ, 11 Լուսափայլ, 12 Փայլածու (*):

Հինք այս քսան և չորս ժամերն հաւասար ութ մասի կը բաժնէին, ամէն մէկն երեք երեք, որով ցերեկեայ 1, 3, 6, 9 ժամերը կը համարէին Բուն-ժամ և գիշերեայ ժամերը կ՚անուանէին Պահ:

Բոլոր հին ազգերն ունէին եօթնեակ, այսինքն շաբաթ: Այս ալ հիմնուած էր լուսնի փոփոխութեանց՝ այսինքն աճելու և նուազելու քառորդներուն վըրայ: Իսկ ամիսներն հիմնեցան լուսնի լրումին նայելով, որք սխալ էին, վասն զի այդ ամիսն ունէր 29 օր, 12 ժամ, 44 վայրկեան և 2 րոպէ, որով թէեւ այդ ամիսներէն ոմանք կ՚ունենային 29 և ոմանք 30 օր, այլ տարին կը լինէր 354 և 355 օրերէ, մինչդեռ ըստ արեգակնային դրութեան տարին է 365 օր, 5 ժամ, 48 վայրկեան, 35 րոպէ և 30 մանրամասն: Հին ազգերէն շատեր այս վերջին դրութեան թէեւ կը հետեւէին, տարին 365 օրուան միայն բաժնելով, այլ զի կը մնային աւելորդ 5 ժամն ու 48 վայրկեանն և այլն, ուստի Նահանջ տարին հաստատեցին, այսինքն այդ կոտորակներով չորս տարուան մէջ գոյացած 24 ժամը մէկ օր համարելով Նահանջ տարին 366 օր որոշեցին: Այս տոմարական կարգադրութիւնն առաջին անգամ ըրաւ Հռովմայ կայսրն Ցուլիանոս, և այնուհետեւ չորս տարին անգամ մը փետրըվար ամիսը հաշուեցաւ. ոչ թէ 28 այլ 29 օր: Այս տոմար անուանեցաւ ի պատիւ նոյն կայսեր ՑՈՒԼԵԱՆ ՏՕՄԱՐ, զոր բոլոր Արեւելեան և Արեւմտեան քրիստոնեայք գործածեցին երկար ատեն, մինչեւ որ Եւրոպացիք այսինքն Արեւմտեան բոլոր քրիստոնեայք բաժնուեցան այդ տոմարէն և ընդունեցին ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ Տօմարը:

Նիկիոյ սուրբ ժողովին մէջ հայրապետք որոշեցին որ Զատիկը տօնուի գարնանային հաւասարակածէն յետոյ պատահող լուսնի լրման անմիջապէս յաջորդող կիրակի օրը: Ժողովն այդ որոշումն ըրաւ 325 ին և այդ տարւոյ գարնանային հաւասարակածն էր Մարտ 21 ին, այլ որովհետեւ 5 ժամու, 48 վայրկեանի և 35 րոպէի տեղ Ցուլեան տոմարով վեց ժամ ընդունած էին, քիչ առ քիչ աւելնալով այդ կոտորակները 1582 ին գարնանային հաւասարակածը Մարտի 11 ին եղաւ: Հռովմայ եկեղեցին որովհետեւ իր տէրունական ու սրբոց տօները անխախտ որոշած էր կատարել, Զատիկը հիմ ունենալով, և Զատիկը խախտուելով պիտի խախտըւէին միւս տօներն ալ, ուստի Հռովմայ Գրիգոր Պապն գիտական ստոյգ քննութենէ մը յետոյ հրամայեց 1582ին մէջ պակսած տասն օրն ամբողջ բար-

(*) Այս մեր տեսութիւնն է քաղուածոյ «Տոմար ընտանեկան» գրքէն, զոր աշխատասիրած է տիկին Սրբուհի Ա. Երիցեանց ի Տփղիս:

գելով՝ Հոկտեմբեր 5ը համարել Հոկտեմբեր 15։ Ահա այս տումարն է որ այժմ կ'անուանուի ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ տումար, որոյ մէջ եւս թէեւ կան անճշդութիւններ, այլ բաղդատմամբ Յուլեանին՝ չնչին են. օրինակի համար 3000 տարի յետոյ օրուան մը տարբերութիւնը, յաւելումը տեղի պիտի ունենայ։

Քրիստոսի ծննդենէն մինչեւ 532 տարին բոլոր քրիստոնեայք ունէին մէկ տումար, Զատկի տօնը հիմ ճանչելով։ Այս շրջանը կը կոչուէր Պարունակ կամ շրջան Հինգհարիւրեկի։ Այս շրջանն երբ լրացաւ, Հայոց տոմարն ալ չփոթեցաւ եւ Զատկի տօնն սկսաւ խանգարուիլ։ Մովսէս Բ. Կաթողիկոս 551ին ժողով գումարելով ի Դուին հրատարակեց Նոր շրջան մը, որ անուանեցաւ յետոյ Մեծ-Թուական։ Այլ այս կարգադրութիւնն ալ դերծ չէր թերութենէ, մինչ զի 95 տարին անգամ մը մեր Զատիկը մէկ օր ետ կը մնար Յունաց, Լատինաց եւ միւս բոլոր քրիստոնեայ ազգաց Զատիկէն։ Եւ ահա վէճեր եւ կռիւներ կը պատահէին. տոմարական այս այլայլութեան կ'ըսուէր ԾՈՒԱԶԱՏԻԿ։

Այլ այս շրջանն ալ վերջացաւ, եւ ստիպուեցաւ Յովհաննէս սարկաւագ վարդապետն ի Հաղբատ 1083ին Նոր մը հրատարակել համաձայն միւս ազգաց տոմարներուն, դնելով տարեմուտ առաջին օրն Օգոստոս 11ին, այսինքն հին Նաւասարդի առաջին օրը, որով կերպով մը հին Հայոց քրմական տոմարը վերսկսաւ։ Այս տոմարն ալ կոչեցաւ Սարկաւագադիր կամ Փոքր-Թուական։ Երբ այս շրջանն ալ լրացաւ, Ջուղայեցի Ազարիա վարդապետ թէեւ Նոր մը շինեց, այլ ազգը չընդունեց. միայն այժմ օրացոյցներու մէջ կը յիշուի Թուական Ազարիայի անուամբ։

Ուրեմն Հայոց հին-Թուականն է 4385 եւ ամիսներու անուններն են Նաւասարդ միշտ Օգոստոս 11էն սկսելով, Հոռի, Սահմի, Տրէ, Քաղոց, Արաց, Մեհեկան, Արեգ, Ահեկան, Մարերի, Մարգաց, Հրոտից, որք ունին 30ական օր, իսկ Աւելեաց ունի 5 օր, Նահանջ տարւոյ մէջ 6։ Ըստ նոյն տումարի, ուրեմն մեր Կաղանդն է Օգոստ. 11, ԱՄԱՆՈՐ 4385 եւ 1893 Օգոստ. 11ին կը լինի 4386։ ՆԱՀԱՊԵՏ

ԼՈՆՏՈՆ

Այս սիւնակաց մէջ յաճախ երեւցած են Ամերիկայէ ղրկուած թղթակցութիւնք, յորս նկարագրուած են Նոր Աշխարհ գաղթող օտարականաց եւ ի մասնաւորի Հայոց վիճակն ու դիրքն։ Սակայն դուն ուրեք կը տեսնուին այդօրինակ նամակներ որք ընթերցողին ծանօթացնեն այլ բազում երկրաց գաղթական Հայոց վիճակն։

Ամսոյս 14 թուակիր նամակ մը ընդունեցի բարեկամէ մը որ շուրջ 3 ամիսէ հետէ կը գտնուի ի Լոնտոն։ Ի ստորեւ կը դնեմ սոյն նամակի այն մասն որ ամփոփ գաղափար մը կուտայ ընթերցողին թէ Լոնտոնաբնակ Հայ գաղթականք ի՛նչ վիճակի մէջ կը գտնուին։

«Ապրուստն ամենադժուարին հոգն է աստ։ Տան վարձք շատ բարձր է եւ ուտելիք՝ շատ սուղ։ Մարդ ամենամեծ խնայողութեամբ առ նուազն 4-5 ոսկի ծախք կ'ընէ, այն ալ խեղճ ապրելով։ Տարին չգիտնաս, ամիսը։ Լոնտոն հեռուէն երեւցածին չափ փայլուն չէ։ Այսօր փողոցներուն մէջ 40,000 անօթի եւ բոկոտն մարդիկ կան՝ բոլորովին պատրաստ գործելու։ Բայց գործ տեղ չկայ։ Ընդհանրապէս, գործ փնտռելու համար եկող Հայեր շատ ձախորդ դիրք ունին այս մայրաքաղաքին մէջ։ Ոմանք անօթի մնալն ի՛նչ ըլլալն ճաշակած են։ Եւ կատակ չէ, բոլորովին իրականութիւն։ Տակաւին առջի օր Հայու մը հետ կը տեսնուէի։ Կ'ըսէր թէ ի՛նչ փայլուն եւ շլացուցիչ յոյսերով ճամբայ ելած էր, բայց ժամանակ եղեր է որ բերանը օրերով պատառ մը հաց չէ դրեր։ Քանի մը դահեկան իսկ չունի որ լրագիր առնու եւ ծախէ։ Կարծեմ շատ հազուագիւտ բան է որ Թուրքիոյ մէջ մէկը ա՛յս աստիճան չքաւորութեան մատնուի։ Շատ շատ կը մուրայ, եւ սեւ կամ ճերմակ հաց մը կը ճարէ։ Բայց հոս մուրալ ալ չկայ, անօթի մեռնելու է։ Իմ խրատս այս պիտի ըլլայ իմ բարեկամներուս որ ստակ շահելու համար Եւրոպա չգան, այլ եթէ կ'ուզեն բարձրագոյն ուսում առնուլ, եթէ պարագայք կը ներեն։ Կը տեսնես, բարեկամ, որ յակամայս գրեցի նիւթի մը վրայ որ գրաւած է իմ միտքս մասնաւորաբար այս օրերս։»

Նամակագիրն Լոնտոն մայրաքաղաքին վրայ եւս հետագայ տողերը կը գրէ։

«Լոնտոն շիտակը բնակելու քաղաք չէ։ Մարդիկ այնքան խիտ առ խիտ խճողուած են որ մինչեւ իսկ մթնոլորտը խառնուած է, եւ շնչելն իսկ դժուարին է։ Երեւակայէ այդ շնչերու հետ մուխը՝ խառնուած սեւ մուխի ամպերով, եւ ահա՛ կ'ունենաս ինչ որ ամէն վայրկեան մեր թոքերուն մէջ կ'առնունք եւ կ'արտաշնչենք։ Հոս շատերը իրենց ռունգաց եւ բերաններուն զտիչ կամ մաքրիչ բան մը կը դնեն։ Եւ ասոնցմէ կը ծախուի փողոցներուն մէջ։

19 Յունվ. 1893 Կ. Պոլիս Գ. Ս. Գ.

ԱԽԹԱՄԱՐ

Շրջելով Ախթամարի մօտակայ գիւղերը, մենք լսեցինք հետեւեալ հին աւանդութիւնը։

Ժամանակով Ախթամար կղզին ուրիշ անուն է եղել կրելիս։ Մի գիւղացի երիտասարդ, յաճախ այդ կղզին գնալով, սաստիկ սիրահարւում է մի գեղեցիկ օրիորդի վրայ։ Վախենալով դիտող աչքերից, դրանք խօսք են կապում ծածուկ տեսնուել ամեն գիշեր ծովի ափին։ Երիտասարդը օր ու գիշեր վարժւում է լողալու մէջ և շուտով այնքան հմտանում, որ սկսում է ցամաքից դէպի կղզին գնալ և էլի յետ վերադառնալ, այսինքն լող տալ չորս ժամ շարունակ։ Այնուհետեւ պայման են դնում, որ ամեն գիշեր, երբ օրիորդի ծնողները քնեն՝ պրծնեն, նա դուրս գայ տնից, գնայ ծովի ափ ու սպասէ այնտեղ։ Բայց տեսակցութիւնը պէտք է տեղի ունենար միմիայն մութ գիշերներին, որպէս զի կղզեցիք չը ճանաչէին գեղեցիկ Թամարին ու չը բանային գաղտնիքը։

Եւ ահա ամեն օր, կէս գիշերին, սիրուն Թամարը ուրախ ուրախ վազում է կղզու մի յետ ընկած ափ, կրակ է վառում այնտեղ ու սպասում սրտատրոփ իր սրտի ուզածին։ Երիտասարդը արդէն ջրի մէջն է այդ միջոցին։ Եռանդոտ կերպով իր թեւերը շարժելով, ընդհանում է նա առաջ ու շուտ շուտ նայում հեռաւոր կրակի լոյսին, որպէս զի չը մոլորուի ծովի մէջ ու չը հեռանայ իր Թամարից։

Անցնում են շաբաթներ ու ամիսներ եւ երկու սիրահարները անյագ կերպով անձնատուր են լինում իրանց զգացմունքներին։ Նրանք երջանիկ են և այդ երջանկութեանը ոչինչ չի հասնի աշխարհում։

Բայց, ա՜ղ, վարդը առանց փշերի չէ և չար մարդիկ միշտ անպակաս են Աստծու երկրում։

Մի քանի կղզեցիք ընկնում են սիրահարների հետքերի վրայ, դարանամուտ են լինում և բաց անում նրանց գաղտնիքը․․։ Դրանք հետեւում են այդպէս մի քանի գիշեր մեր սիրահարներին և հասկանում թէ ինչ նշանակութիւն ունի Թամարի վառած կրակը։ Եւ ահա մի խաւար գիշեր, հէնց որ Թամարը կրակը վառեց, դարանից դուրս պրծան այդ անպիտանները, հալածեցին խեղճ աղջկան ու շտապով կրակն հանգցրին։

Ուժգին ուժգին խփում է իր բազուկները ալիքներին դժբաղդ լողորդը, աչքերը չռում դէպի հեռու հորիզոն և լոյս չէ գտնում։ Նա փոխում է իր ընթացքը, գնում մի ուրիշ կողմ, գնում ու գնում, բայց զարմանալ․․․ կրակ չը կայ։ Նա յետ է դառնում եւ ծռւում մի ուրիշ կողմ, բայց զարմանալ, զարմանալ։

—Ա՛խ, Թամա՛ր․․․ ա՛խ, այս ինչ արեր ինձ․․․ ա՛խ, Թամա՛ր․․․

Մրմնջում է ուժասպառ լողորդը եւ, իր անմնան Թամարի անունը ատամներում, զոհ գնում կատաղի ալիքներին։

Եւ այդ օրից այդ կղզին Ախթամար կոչեցին։

ՏԱՐԱԶ Տ. ՓԻՐՈՒՄԵԱՆՑ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ՇՈԳԵԿԱՌՔԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Հիմայ որ քանի մը շաբաթէ ի վեր երկաթուղւոյն թշնամիներէն միոյն՝ ձիւնին յառաջ բերած վնասները քիչ շատ ամենքս կրեցինք, թէ սուրհանդակաց յապաղմամբ եւ թէ ուրիշ շատ բազմազան վնասներով, կ'արժէ որ ատոր ալ հակազդեցիկին վրայ խօսինք քիչ մը։ Արդէն այս դարավերջին մէջ ո՞ր բանին, որ միքրոպին հակազդեցիկը չը գտնուիր։ Ձիւնը իւր տարապայման կուտակմամբ եւ հաստաբեստ սառերով ձմեռուան այս քանի մ'ամիսներուն մէջ երկաթուղւոյն գլխաւոր թշնամին է եւ երբեմն ողողմանց ու հեղեղատներուն հետ միանալով՝ մեծ ընկերութեանց կործանումներուն պատճառ եղած է։ Եւրոպայի մէջ ձիւնին այս կուտակմունքն այնչափ յաճախադէպ եւ երկարատեւ չըլլալով շատ կարեւորութիւն չեն ստացած, շատ շատ երթեւեկը կը դադրեցնեն մէկ երկու օր. բայց Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ, մանաւանդ Միացեալ-Նահանգաց եւ Գանատայի հիւսիսային կողմերը մեծ կարեւորութիւն ունի այս խնդիր. ատեն կ'ըլլայ որ մէկ երկու ամիս շարունակ երկաթուղւոյ գիծերը 1½, 2 մեթր բարձրութեամբ ձիւնով ծածկուած կը մնան եւ շոգւով ու ելեքտրականութեամբ ապրող այդ ժողովրդոց համար այդչափ ատեն հաղորդակցութենէ զրկուած մնալ գրեթէ բարոյական մահու չափ կ'արժէ։

Ուստի Ամերիկայի Միացեալ-Նահանգաց մէջ իբրաժէ շատ տարբեր եւ զարմանալի գործիներ հնարած են մաքրելու համար երկաթուղեաց գծերուն վրայէն ձիւներն՝ ինչ բարձրութեամբ ալ որ ըլլան։

Նախ եւ առաջ Մուան քաղաքին ու իւր հեռաւոր արուարձանաց միջեւ բանող ելեքտրական թրամուէյի գծին վրայէն ձիւները մաքրելու համար 1890-91ի ձմեռուան միջոցին ձիւնավան (chasse-neige= snow-ploughs) մեքենայ մը փորձուեցաւ որ ելեքտրականութեամբ կը գործէր։ Չորս անուոյ վրայ ընթացող բեռնակառք մ'էր այդ մեքենայն, որ ելեքտրական թրամուէյններուն երկու շարժիչներու զօրութեամբ կը յառաջանայ։ Ինչպէս յայտնի է, այդ շարժիչներն իրենց պէտք եղած հոսանքը երկաթուղւոյ գծին երկարութեանը ձգուած հեռագրաթելի մը նմանող օդային առաջնորդ թելէն կ'առնեն։ Այդ մեքենային առջեւը դրուած ձիւնավան անիւը վայրկեանը 1200 անգամ կը դառնար, միեւնոյն ելեքտրական զօրութեամբ։ Փորձերը շատ յաջող գացին. բայց քաղքի մ'արուարձաններուն միջեւ կուտակուած ձիւնն ի՞նչ պիտի ըլլայ բաղդատմամբ լեռանց կիրճերու մէջ բարդուած ձեան բարձր դէզերուն։

Դարձեալ Միացեալ-Նահանգաց Իլլինոյս նահանգին մէջ փորձուած ուրիշ ձիւնավան կառք մը կայ որ սքանչելի յաջողութիւն ունեցաւ. այս անգամ երկաթուղւոյ երկարաձիգ գծի մը վրայ է խօսքս։ Այդ կառքին յառաջակողմը լայն բացուածքի մը մէջ իբրաժէ աստիճանաբար փոքր երեք կոներ կան որոց ամենէն փոքրին ներքեւ ձիւն փորող պտուտակ մը կայ։ Այդ պտուտակն ու կոները անուամանց դրութեամբ կը դառնան՝ վայրկեանը մինչեւ 200 անգամ։

Նախ եւ առաջ պտուտակը ձիւնը կը փորէ եւ ամենէն պզտիկ կոնին ծայրը ձիւնին մէջ կը մտնէ, կոնը դառնալով ձեան կոյտը կը կոտրէ եւ երկրորդ ու երրորդ կոներուն մէջ կ'անցնէ եւս քան զեւս մանրուած, փոշիացած։ Այսպէս փոշիացած ձիւնը կառքին մէջ կը լեցուի, ուսկից երկու մարդեր զայն դուրս կը թափեն։ Այդ կառքը 15 մեթր երկայնութիւն եւ 65 տակառաչափ ծանրութիւն ունի։ Առաջին անգամ 3 մեթր բարձրութեամբ ձեան մէջ փորձուած է այս կառքը եւ կատարեալ յաջողութեամբ գործած է։

Անցեալ տարի ուրիշ կառք մ'ալ փորձուեցաւ (միշտ Միացեալ-Նահանգաց մէջ) որուն յառաջակողը 2.70 մեթր տրամագծով խոշոր անիւ մը կար։ Այդ թեւերը պողովատեայ առաջնակարգ ոյժ ունեցող հատու գործիներով, դանակներով զինուած էին։ Անիւը շոգւոյ զօրութեամբ կը դառնար եւ իւր կտրած ձեան խաւերը կառքին մէջ կը նետէր, ուրկէ անոյն կեդրոնախոյս զօրութեամբը եւ կառքին մէջ դրուած օդատու գործւոյ մը տուած օդոյ զօրաւոր հոսանքին միջնորդութեամբը ձիւնը դուրս կը նետուէր ուզուած կողմը, մինչեւ 20 մեթր հեռաւորութեամբ, ճշմարիտ ձեան ջրվէժ մը։

Իսկ ամենէն հետաքրքրաշարժ եւ առայժմ ամենէն կատարելագործեալն է ձագարանման անիւ մ'ունեցող ձիւնավան կառքն։ Այս կառքին յառաջակողմը մեծ անիւ մը կայ որուն թեւերը ձագարի ձեւ ունին, միայն դուրսի կողմէն լայնկեկ բացուածք մ'ունենալով, որուն երկու եզերքներն ամենէն սուր դանակներուն չափ հատու են։ Այս ձագարանման թեւեր ձիւնը կտրելով իրենց մէջ կ'առնեն եւ անգամ մը դառնալէ յետոյ կեդրոնախոյս զօրութեամբ դուրս կը նետեն։ Կառքը երկաթուղւոյ գծին հետ հաւասար ընթացող պողովատեայ դանակներ ունի որք գծերուն վրայ գոյացած սառը կը մաքրեն։ Այս կառքը շատ մեծ յաջողութիւն գտաւ եւ բազմաթիւ ընկերութիւններ ընդունած են զայն։

* *

Այս ամենուն վրայ հաւելուած մը կը վայլէ։ Անցեալ ձմեռ Նիւ-Եորքի մէջ հանճարեղ մեքենագէտ մը փորձի համար փոքր վայրաշարժ մը շիներ է, 1.70 մեթր երկայնութեամբ, որուն առջեւի անիւները սահնակներ ունին եղեր։ Այս վայրաշարժը սառ կապած ընդարձակ դաշտի մը վրայ փորձեր են եւ սաստիկ արագութեամբ ընթացեր։ Ուստի քիչ մ'ալ եւ երկաթուղւոյ ընկերութիւնք սառոյցի օրեր միայն վայրաշարժները պիտի փոխեն եւ ուրիշ մտմտուք չը պիտի ունենան։

Վ. ԳԱԼՓԱՔՃԵԱՆ

ՔԱՄԵԼԻԱՅԻՆ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Ֆերտինանտ Զ. Թագաւորը 1739ին, դեկտեմբեր ամսուն օր մը կը պտըտէր Մատրիտ պալատին իր ննջասենեակին մէջ, որուն կից կը գտնուէր թագուհիին ննջասենեակն ալ, երբ Մառի-Թերեզ ներս մըտաւ՝ ժպտուն եւ ծիծաղկոտ, ձեռքը բռնած ծայրայեղ պարզութեամբ ծաղիկ մը։ Իր ամուսնոյն ընծայեց զայն։

—Գեղեցիկ ծաղիկ, բայց հո՞տ չունի, ըսաւ վեհապետը։

—Փիլիպեան կղզիներուն նոր ծաղիկն է այս, ըսաւ թագուհին, ամենէն շքեղը ձեզ համար պահեցի։ Այս միւսն ալ սէնօրա Ռօզալէսին համար է որ հրաշալի կերպով կը կատարէ Էմէլիաին դերը «Միննա» ողբերգութեան մէջ։ Դուք անձամբ իրեն պիտի յանձնէք ասիկա Տէլ Բրէնսիբ թատրոնին մէջ։

Ծաղիկը զոր Մառի-Թերեզ կ'ընծայէր ամուսնոյն՝ գրեթէ մէկու կէս դար առաջ, քամելլիա էր։

Վերոյիշեալ օրուան առջի օրը, յիսուսեան միսիոնար մը, որ Հնդկաստանէն կը դառնար, թագուհիին ստուցած էր ծառատունկ մը երկու ճերմակ շքեղ ծաղիկներ ունեցող, զոր Փիլիպեան կղզիներէն բերած էր։

Ծառատունկը աւելի քան մէկ մեթր բարձրութիւն ունէր. սատափով պատած անօթի մը մէջ էր դրուած։ Ճիւղի մը վրայ կը փթթէին երկու ծաղիկներ. մին՝ զոր թագուհին ընծայած էր Ֆերտինանտ Զ.ի, միւսը՝ զոր թագաւորը շնորհալից կերպով տուաւ Ռօզալէսին, «Միննա»ի ներկայացումին գիշերը։

Այս գեղեցիկ ծաղիկը բերող միսիոնարին անունն էր «Քամելլի»։ Ծաղիկն ալ Քամելլիա։ Փիլիպեան կղզիներու ծառատունկին ճիւղերը մշակուեցան եւ տաք կերպով խնամուեցան Պուէն-Ռեթիրոյի ջերմոցներուն մէջ ի Մատրիտ։

Թէեւ 1749ին վերջերը Սպանիա բերուեցաւ, Հայր Քամելլիի ծառատունկը երկար ատեն անծանօթ մնաց։ Այս բուսական գանձն ունեցող երջանիկները ամենեւին չէին ուզեր ընդհանրացնել զայն։

Մառի-Անթուանէթ չգիտցաւ զայն ի շարս այն նիւթերու որոնցմով հաճոյք կը զգար պճնել Թրիանօնի ջերմոցներն ու պարտէզները։

1799ի վերջերը միայն քամելլիա ծանօթացաւ ի Ֆրանսա Մալմէզոնի դղեակին մէջ եւ Ժօզեֆինի աչքին տակ այս թանկագին ծառատունկը հիւրն եղաւ այդ բնակութեան։ Ապագայ կայսրուհին քամելլիաին տուաւ ամենամեծ խնամք եւ սքանչելի արդիւնքներ ձեռք բերաւ։

Մալմէզոնի ծառատունկերը զարդարող այս սիրտակ գեղեցիկ ծաղիկներուն ի տես է որ Պօնապարդ, օր մը երբ խնայողութեան քմահաճոյներ կունենար, ըսաւ Ժօզեֆինի հետ հաշուել ելամուտն զոր այս ծաղիկ կ'ընէր բերել։

Այսօր քամելիա կը գրեն եւ ոչ թէ քամելլիա։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը հրատարակէ 1892 դեկտեմբեր ամսոյ նուիրատուաց անուանքը.

Բարեգութ Տեարք, Ազնուափայլ Տիկնայք եւ Օրիորդք.

Ի Շիքակօ «Մինտէլ Եղբարց» Արեւելեան ճիւղին տնօրէն Միհրան Աթէշեան 100 Փր. 475 ղրուշ, Բարեպաշտուհի Տիկ. ոմն 216, Գրիգոր Գրմըզեան 190, Ի Լիվըրբուլ բնակեալ Արթաքի Թէքէեան՝ ձեռամբ Ա. Խորասանճեանի 120, Յակոբ Սրմաքէշեան 120, Նազարէթ Մարտիկեան Պարտիզակցի 120, Գրիգոր Կիւմիւշկէրտան 108, Տիկին Նուրիճա Պօտոսեան՝ ձեռամբ Մանուկ Արզըեանի 108, Պօղոս Աստարճեան 108, Գրիգոր Արապեան՝ վասն իւր հանգուցեալ հօր՝ Պօղոս աղայի հոգւոյն 108, Կ. Պոլսոյ Ե. Ք. ընկերութիւն 108, Բենիամին Շէքէրեան 100, Յարութիւն Շէքէրեան 100, Անդրանիկ Զինթիկեան Ատաբազարցի՝ ձեռամբ Գառնիկ Գափաֆեանի 95, Բարեսէր ոմն Սեբաստացի 54, Կարապետ Մայիսեան 54, Տիկին Հիւէլէ եւ Օրիորդ Ծօնս (Անգլիացի) 54, Արշակ Հիւսիւեան Մաղնիսացի՝ «Ծաղիկ» լրագրոյ խմբագրութեան միջոցաւ 50, Պագտասար Աւագեան 50, Աւետիս Քօլօլեան 40, Պէշիկթաշի նաւամատոյցի ջրհանկիրք նոյեմբեր ամսոյ 40, Անդրանիկ Սէրովբէեան 40, Ռուբէն Պասմաճեան 27, Տիգրան Ուլմէտեան 27, Յովհաննէս եւ Կարապետ Բալթուչեան 27, Պոլսոյ մսպատառ թանթապաչիք 20, Սուքիաս Բէյլէրեան 20, Գալուստ Նորհատ 20, Մհեր. Յակոբ Գարամանեան 20, Տիկին Մարիամ Շէքէրճեան 20, Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հաւաքածն 20, Մկրտիչ Թօմաքըալեան 20, Ստեփան Տէյիրմէնճեան 17, Բիւրքճի արհեստաւորք 10, գումար 2706։

Բարեպաշտ ոմն՝ ըստ իւր վաղեմի սովորութեան բարեհաճեցաւ նուիրել Կաղանդի առթիւ՝ 62½ քաշ Թուզ, 60 քաշ չամիչ, 85 քաշ ընկոյզ, 1000 հատ նարինջ, նաեւ Որբանոցի թէ՛ աղջիկ եւ թէ՛ մանչ մանկանց համար՝ 20 հատ փող, 30 հատ պէպէք, 10 հատ թմբուկ (խաղալիքներ), Տիկին Ագնիւ Պ. Աստարճեան՝ 29 կտոր բժշկական գործիքներ (10 ոսկւոյ արժողութեամբ), Ռոտոսթոյի Թեմերէն Մալկարա գիւղաքաղքի հայ ժողովրդէն հանգանակեալ նախաձեռնութեամբ տեղւոյն Աղքատաց Խնամակալութեան եւ Թաղ. խորհրդոյ՝ 132 քաշ ձաւար, 62 քաշ թանիբճ, Տրապիզոնցի Սարգիս Ագնաւորեան, որպէս ամէն տարի, նոյնպէս եւ այս տարի՝ 125 քաշ կաղին, ի Պաղտատ բնակեալ Յակոբ եւ Քերովբէ Գուլյամեան, որպէս ամէն տարի, նոյնպէս եւ այս տարի՝ 414 քաշ արմաւ ընտիր տեսակէն, Մարտիկ Նշաստաճեան՝ որպէս ամէն տարի, նոյնպէս եւ այս տարի (Կաղանդի առթիւ)՝ 51 քաշ նշաստա, Աբրահամ Կիւմըշեան 5 ոչխար, Բիւրքճի արհեստաւորք նաեւ՝ 3 ոչխար, 49 հատ սպարմաչէթ մոմ, Յակոբ Գարամանեան՝ 2 ոչխար, 1 քաղեվի բրինձ, Յակոբ Հաճընեան՝ 1 ոչխար, 100 քիլօ հաց, յԷնէի Գարու բնակեալ Թաչճի Կարապետ Յակոբեան՝ 1 ոչխար (կտրուած) եւ 3 քաշ բրինձ, Յակոբ Մէլէմէթճեան՝ 1 ոչխար, Յարութիւն Մուրատեան՝ 1 ոչխար, Որբանոցի նախկին աշակերտներէն Գաբրիէլ Հ. Կայծակեան՝ 1 ոչխար, բարեպաշտուհի տիկին ոմն՝ 1 աքաղաղ (կտրուած), 3 չօթ, բարեսիրտ երիտասարդ ոմն՝ 40 քիլօ հաց, ի Կիւլհանէ հացագործ Կօզմօզ Մոլսէսեան՝ 15 քաշ 360 տրամ պէյնիկ միսի փաստուրմա, ի Կէտիկ Փաշա բնակեալ ծրկընափճառ Յովհաննէս՝ 300 հատ նարինջ, Որբանոցի նախկին աշակերտներէն Մկրտիչ Խաչատուրեան՝ ½ քաշ ձէթ, 8 հատ մոմ սպարմաչէթ, Սամուէլ Ղ. Պարսիզպանեան 1220 տետր սիկարի թուղթ, Արմենակ եւ Ռուբէն Մանուկեան՝ 7 քաշ բամպակ, 2 բաքէթ, Տիկին Արուս Սայիկեան՝ 12 զոյգ գուլպա (ձեռագործ), Տիվրիկցի պանդուխտ ազգայինք՝ 165 հատ ֆէս, 105 հատ փիսաքիլ, Աւետիս Գրիգորեան՝ 20 կանգուն տօքումա, ի Պուսաքէչէթ բնակեալ Պ. Սաքըլէճեաններ՝ նախաձեռնութեամբ Տօքթ. Շըլվարճի եւ ձեռամբ Յարութիւն Լազարեանի՝ 5 սնտուկ հանքային ջուր Եանոս, Կենսագրութիւն Սրբուհի Մայրապետի Նշան Գալֆայեան՝ նոյն հաստատութենէն, 5 օրինակ, Մ. Կ. Նազիկեան՝ 30 օրինակ «Արուեստ հարստանալոյ եւ հարստութիւնն պահելոյ»։

Ի Դիւանց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
Ա. ԽՈՐԱՍԱՆՃԵԱՆ Բ. Յ. ԽՍՐԱՆՊՕԼՈՒԵԱՆ

434

Աստի անտի

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԱԼԱԳԻՐ ՄԸ

Ընկալագիր մը գանձուեցաւ անցեալ հինգշաբթի ի Պուաշըր-Տիւք, զարմանալի պարագաներու մէջ։ Առաքողը, լուսանկարիչ մը, մոռցած էր իր պարտապանուհիին անունը։ Այս անունին տեղ կենդանագիր մը դրած էր։ Կ'երեւայ թէ նմանութիւնը կատարեալ էր, վասն զի գործակալը ճիշդ գումարն առած ետ դարձեր է։

ԽԼՈՒՐԴՆԵՐՈՒՆ ԳԻՒՏԸ

Լուրեր կան որ յիրաւի հրաշքի տեղ կ'անցնին, Հոֆմանի մանրավէպերուն մէջ կը փոխադրեն զմեզ։ Հետեւեալն օրինակի համար, որ սակայն կուգայ Եւրոպայի հիւսիսէն։

Տանիմարքայի եւ Շլէզվիկի սահմանագլուխին վրայ գտնուող գիւղի մը մէջ խումբ մը խլուրդներ հարստացուցեր են գեղացիներու ընտանիք մը։

Գիտէք որ խլուրդներուն (քէօր սըչանը) բանը գործն է շարունակ հողը փորել, ստորերկեայ մանուածապատ ուղիներ շինել անվերջ անհատնում։ Արդ, այն գիւղին մօտի խլուրդներն ալ անցեալ օր նրբուղիներ կը շինէին գետնին տակ եւ աւելորդ հողերը դուրս կը հանէին՝ իբր ճշմարիտ ականափորներ։ Դուրս նետուած սեւ հողի կոյտերուն մէջ յանկարծ ճերմակ փայլուն բաներ կը պլպլան, եւ փոքր տղաքներ որք մօտերը կը խաղային, անմիջապէս կը նշմարեն այդ փայլուն արատաներն, որք ուրիշ բան չէին եթէ ոչ արծաթ դրամներ։ Խնդալով խաղալով իրենց ծնողքներուն կը տանին արծաթները։ Խեղճ մարդիկը կը խենդենան ի տես այդ ակնահաճոյ մետաղներուն։ Բահ բրիչ ի ձեռին դուրս կ'ելնեն, եւ հիմակ խոշոր խլուրդներն էին որ վանելով միւս խլուրդները —փոխանակ անոնց երախտագիտութիւն յայտնելու— կը փորէին կը չարչարէին հողը, դուրս կը թափէին անոր աղիքները, գտնելու համար փոքր խլուրդներուն երեւան հանած գանձն ամբողջութեամբ։

Տասնեւվեցերորդ դարէն մնացած մեծ քանակութեամբ արծաթ դրամներ երեւան կը հանեն գեղացիք։

Անկէց ի վեր, երջանիկ գեղացիները իրենց եկամուտներովը միայն կ'ապրին։

Բայց անկէց ի վեր խլուրդներն ա՛լ դուրս չեն նետեր իրենց ծակերուն աւելցուքները։

ՍԱՐԱ ՊԷՐՆԱՐԻ ՕՁԸ

Տիկին Սառա Պէրնար Հաւր ժամաներ եւ Քիրինալի Օթէլն իջեւաներ է, երեք ծառայներու եւ երկու կիններու հետ, որոց մին սիրուն օրիորդ մըն է որ իրեն հետ կը խաղայ եւ զոր մեծ արուեստագիտուհին կը վարէ այդ փայլուն արուեստին մէջ։ Վաթսուն եւ ութ խոշոր սնտուկներ ունի հետը, ամենքն ալ թուագրեալ եւ կարգաւորուած։ Ունի նաեւ Սէն-Պէռնարի հաւատարիմ եւ փառաւոր շուն մը, եւ այն օձը որ «Կլէոպատրա» թատերախաղին մէջ իրեն հետ կը ներկայանայ։ Ասկից առաջ պատմեցինք թէ անցեալ տարւոյ վերջերն այս օձը կորսնցուցած էր Լոնտոնի մէջ։ Երեւակայեցէք Սառա Պէրնարի ցաւը, որ այս օձին կը վերագրէ ամեն կարելի բաղդաւորութիւնները։ Անկարելի եղաւ զայն գտնել։ Տարւոյն առաջին օրը, Տիկին Սառա Պէրնար, որ այն ատեն Վիէննա կը գտնուէր, թղթատարական ծրար մը կ'ընդունի. կը բանայ զայն եւ իր սիրելի օձը կը տեսնէ՝ կծկուած սառած։ Երեւակայելու է իր ուրախութիւնը։

ԱՌԱՋԱՐԿ

Երկու հոգի ընկեր կըլլան եւ կը գնեն 5 հատը երկու փարայէն 60 հաւկիթ, որ կընէ 24 փրչ։ Յետոյ մէջերնին վէճ ծագելով կ'որոշեն բաժնուիլ, իւրաքանչիւրն 30ական հաւկիթ առնելով։ Բայց, որովհետեւ հաւկիթներուն մէջ կոտրած կար, ոչ մին կընդունէր կոտրածները։ Վէճը կռիւի կը փոխուի։ Բարեբաղդաբար այս միջոցին ուրիշ մարդ մը վրայ կուգայ, եւ կռիւին պատճառը հասկնալէն ետքը, կառաջարկէ որ առած գինովնին իրեն ծախեն հաւկիթները։ Սակայն ի՞նչպէս ընեն. 2 ու կէս հաւկիթ մէ՞կը տայ, 2 ուկէս ալ միւ՞սը։ Ըլլալր։ Հաւկիթ է այս, չկիսուիր։ Ուստի կը համաձայնին որ՝ 3 հաւկիթ մէկը տայ 2 հաւկիթ ալ միւսը, որ կընէ 5 հաւկիթ, եւ ստանան 2 փրչ։ Հաշիւը ճիշդ է, հինգ հաւկիթ 2 փրչ։ Ուրեմն, մէկը կուտայ 3ական հաւկիթ եւ իւր 30 հաւկիթին համար կստանայ 10 փրչ. նոյնպէս միւսը կուտայ 2ական հաւկիթ եւ իւր 30 հաւկիթին համար կստանայ 15 փրչ, որ միւս 10 փրչ.ին հետ կընէ 25 փրչ.։ Ուրկէ՞ աւելցաւ այս 1 փարան, քանի որ 5 հատը երկու փարայի առին ու երկու փարայի ծախեցին։

Մինչեւ երեքշաբթի առաւօտ, առաջին անգամ ճշդիւ լուծողին կը խոստանամ գեղեցիկ հովանոց մը։

ՄԻՀՐԴԱՏ Վ. Հ.

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Մարդ մը իւր կնոջ գեղեցիկ սանտր մը գնելու նպատակաւ շուկայ կ'երթայ եւ կը մտնէ Ալիքսան աղայի խանութը։

—Ալիքսան աղա՛, այսօր խայըր գործի մը եկած եմ։

—Խէր ըլլայ, չ'ըսե՞ս որ խնդամ։

—Աղջիկ մը ունիմ պիտի ամուսնացնեմ, օժիտ գնելու համար շուկայ եկայ։

—Շատ աղէկ, ի՞նչ կ'ուզէք։

—Աղուոր զերտաւէճ քիւրք ունի՞ք։

—Այո՛, առէք։

—Ասոր գինն ի՞նչ է։

—500 ղրշ։

—Թօփ մ'ալ լաւ տեսակէն գաշմիր տուէք։

—Շատ լաւ, այս ալ առէք, մէկ մեթրոն 200 ղրշ. է։

—Ալիքսան աղա՛, տա տեղ 500 մէկ մը եւ 200 ալ մէկ մը գրեցէք։ Աղուոր տեսակէն թօփ մ'ալ կիւմրէց հանեցէք։

—Անհաւասի՛կ։ Գինը 5 հատ օսմանցու ոսկի է։

—Պարէմ տա տեղէն սանտր մ'ալ հանէ որ գործերնիս վերջացունենք։ Ասոր գինն ի՞նչ է։

—50 ղրշ։

—Ալիքսան աղա, իչու տեղ մի՛ դներ մարդը. 15 ղրշ.ի բանը հէչ 50 ղրշ.ի կուտա՞ն։

Ալիքսան աղա տեսնելով թէ միացեալներէն բաւական շահեցաւ, խոհեմութիւն կը համարի սանտրն ալ նոյն գնով տալ։

—Է՛, ա՛ռ. առ ալ ատանք թո՛ղ ըլլայ քու խաթերդ համար։

—Ամա՛ն է նէ ամենէն առաջ սա 15 ղրուշը առ տէ, մեկայներուն հաշիւը դէմը խանութ մը կայ, երթամ գամ կը տեսնենք։

Եւ այսպէս, մարդը տուն կը վազէ, ուրախանալով որ օժիտի պատրուակին ներքեւ կրցած էր 50 ղրշի սանտր մը 15 ղրուշի առնել։

Վ. Ն. Ա.

ՏՈՔԹԷՕՐ Գ. Ս. ՏՕՓՃԵԱՆ որ ժամանակէ մը ի վեր Անգլիա կը գտնուէր, ի մասնաւորի Լօնտոնի տարբեր հիւանդանոցներն այցելելով զբաղելու, այժմ վերադարձած է ի Կ. Պոլիս եւ պատիւ կը համարի արգոյ հասարակութեան ծանուցանել թէ՝ յետ այսօրիկ երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերն, յետ կէսաւուր, Բերայ [Թիւ 18 Սաղ փողոց] իւր բնակարանը պատրաստ կը գտնուի իրեն դիմող հիւանդներն դարմանելու։ 428 2—2

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթի ամփոփումն

1893 Յունուար 1էն մինչեւ 31

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	2,818.02	87,358.75
Ագսարայի »	2,800.91	86,828.25
Շիշլիի »	2,762.40	85,634.50

Կ. Պոլիս, 2 փետր. (Ն. Տ.) 1893

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ

ՕՍՄ. ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

Ծխախոտ վաճառող բոլոր խանութպանք պարտին, մասնաւոր օրինաց համաձայն, ամէն տարի փետրվարի սկիզբը վերանորոգել իրենց թէզքէրէն։ Արդ, կը ծանուցուի թէ Հիճրական 1309 տարին մերձեցած ըլլալով, յառաջիկայ փետրվարի առաջին օրէն պիտի սկսի թէզքէրէներու վերանորոգման գործողութիւնք եւ պիտի աւարտին նոյն ամսոյ վերջը։ Հետեւաբար կը հրաւիրուին Պոլսոյ, Վոսփորի գիւղերուն, Կղզիներու, Մաքրիգիւղի եւ Այաստեֆանոսի կողմերը ծխախոտ վաճառող խանութպանք որ Ռէժիի Պոլսոյ վերատեսչութեան դիմեն, գիտնալով որ մարտ ամսոյ մէջ քննիչներ պիտի հանուին եւ եթէ գտնուին այնպիսի խանութպաններ որք իրենց թէզքէրէն վերանորոգած չեն, ասոնցմէ դրամական տուգանք պիտի առնուի, ըստ տրամադրութեան Ռէժիի կանոնագրոյ 50րդ յօդուածին։ 3—3

ՅԱԿՈԲ ԳԱԲԱՄԱՃԻ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
(Արտօնեալ Իրաւագէտ)
LICENCIÉ EN DROIT
Գրասենեակ, Ղալաթիա, Խավեար խան, Թիւ 2
[Մեծ դրան վրայ]

Իւր երեքամեայ փորձառութեամբ, յետ տեսականին, կ'ստանձնէ ԴԱՏԱՑԻՆ ամեն կարգի գործեր—քաղաքային, առեւտրական, պատժական եւ Շէրիի—եւ ՎԱՐՉԱՅԻՆ ամեն տեսակ խնդիրներ։

Փոխանորդութիւն ամսավճարի եւ տարեվճարի դրութեամբ։

Յանձնառութիւն «գործաղբեկի» խնդրոյ առանց կանխավճարի։

Ամեն անոնք որ բարեյօժարին իւրեանց վստահութեամբ պատուել զինք, հաճին դիմել ի մասնաւորի,

Խորհրդակցութեանց համար, մինչեւ կէս օր, երեքշաբթի եւ հինգշաբթի։ Ուրբաթ, ձրի։ 405 8—10

ԺԷՖ. ՏԸ ՔԱՄԹՐՕ ԷՒ ԸՆԿ. Տունը որ հաստատուեցաւ մեր հրապարակին վրայ, մասնաւորապէս պիտի զբաղի վիճակահանութեան գլխաւոր պարտամուրհակներու վաճառումով, որոց վճարումը պիտի կատարուի ամսէ ամիս փոքր գումարներով, այն պայմաններուն համեմատ որք ի մօտոյ պիտի երեւան յայտարարութեան մը մէջ։

Հրապարակ պիտի հանէ առժամեայ արժեթղթեր որք պիտի պարունակեն, օրինակի համար.

1 Օսմ. պարտամուրհակ

1 Բանամայի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուրհակ «1889»

1 Քրէտի Ֆօնսիէի պարգեւաւոր փոխառութեան պարտամուրհակ ամսական 10, 15, 20 եւ 25 ֆրանքի վճարումներով։

Վերջին վճարումին առժամեայ պարտամուրհակն ունեցողը անմիջապէս պիտի ընդունի բուն պարտամուրհակները որք կը կրեն առժամեայ պարտամուրհակին համապատասխան թիւերը։

Առաջին վճարումէն սկսեալ մինչեւ վերջինը, արժէտէրը պիտի մասնակցի պարտամուրհակներուն վրայ տեղի ունենալիք վիճակահանութեանց բոլոր հաւանականութիւններուն։

Հետեւաբար ԺԷՖ. ՏԸ ՔԱՄԹՐՕ ԷՒ ԸՆԿ. Տան բոլոր հանումները կրկին նպատակ ունին. խնայասէր դասակարգերուն դիւրին ընծայել պարտամուրհակներու գնումը եւ խնայողութիւնը յատկացնել կարեւոր պարտամուրհակներու վիճակահանութեանց, աղբիւր մեծ հարստութեան։

Այս պայմաններով՝ հասարակութիւնը պիտի փութայ գնահատել ԺԷՖ. ՏԸ ՔԱՄԹՐՕ ԷՒ ԸՆԿ. Տան այս նախաձեռնարկը։

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել,

17, Մերթեպանի փողոց, Ղալաթիա։

413 3—8

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Տայիրէյի ասքէրիյէ մէլրունինտէ չէրպէթճը վէ սուճի վէ մահալլէպիճի, տայիրէյի ասքէրիյէ մէրուսինտէ գըրաաթխանէ վէ լօգանթա, տայիրէյի ասքէրիյէ մէրուսինտէ արզուհալճը տուքքեանը, Իւսկիւտարտա չաւիր անպարը իթխալինտէ էճզաճը տուքքեանը, Իւսկիւտարտա չաւիր անպարը իթխալինտէ ֆըճըճը տուքքեանը, Այվանսարայ գարագոլխանէ արսասը, Գալաթատա Ազապ գարուսընտա Գալաֆաթ մահալլինտէ գարագոլխանէ արսասը, Լանկատա չարշու պազարը տա գարագոլխանէ արսասը, Լանկատա չարշու պաշընտա գարագոլխանէ արսասընտա պարագա, Լանկատա չարշու պաշընտա գարագոլխանէ արսասը, տայիրէյի ասքէրիյէ մէրպութ մէթպախ վէ տէրունի իլէ հայըրխանէ իթխալինտէ պազար տուքքեանլարը, տայիրէյի ասքէրիյէ տէրունինտէ թիւթիւնճի տուքքեանը։

Տ յիրէյի ասքէրիյէ ագարաթընտան պալաթ մուարրէր ոլարաք վէ սայիրէնին միւթէգարրիպ էյնուլուլ օլան 309 սէնէսի մարթընտան միւտտէթի իճարլարընըն խիթամընտա մէզքիւր մահալլարըն իթխալ 1 վէ եա 2 վէ 3 սէնէլիք օլարագ իճարլարը միւզայէտէյէ վազ օլունմուշ վէ միւզայէտէ սէնէյի հալիյէ շուպաթընըն 18ինէ գատար տէվամ իտէրէք վէ 2 կիւն տախի 100տէ 5 զամը գապուլ օլունարագ շուպաթըն 20սինտէ գարար ը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն չէրայիթի անլամագ վէ պէյ սիւրմէք իւզրէ Թարիխը մէզքիւրէ գատար մազամը Սէրասքէրի մուհասէպէսի միւ. ահամաթ գալէմինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր. Նօ. 12 2–3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԼՆԳԼԸՆՏԻ
ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԵՐԳԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,695,969
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,650,872

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,056,910
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ անհետ Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բռնաւոր երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար վերջնական ... նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՄԱՐԻԹԱՅՄ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջ ապրանքները և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կրնան դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 պաշտօնատուններն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ ... երեք Ընկերութեանց

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՓՈՇԻ
ՌՈԺԷԼԻ

ՀԱՒԱՆԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿ. ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԷՆ

ՌՈԺԷԼԻ ՓՈՇԻՆ
կանանց, տղայոց և փափուկ մարդոց
միակ մաքրողականն է

«Այս դեղն իր աւելի համովը, հզօր մէջոց մըն է յաղթելու հիւանդաց մեծ մասին չկամութեան ընդդէմ մաքրողականներու. ո՛չ ծարաւ կը պատճառէ, ո՛չ խիթ, եւ կարելի է ըսել թէ ապահովապէս եւ սխալմամբ կը ներգործէ։»
(Բաղուած Բրոֆ. ՍՈՒՊԷՅՐԱՆի ատդէ)
կազմէն՝ Բժշկական Ակադեմիային մէջ։

«Ռոժէլի փոշին կրնայ, գրեթէ ամէն պարագայի ներսու մէջ, ուրիշ մաքրողականներու տեղը գործածուիլ։»

(ՓՐՈՖ. ՊՈՒՇԱՐՏԱ)

Ծան.— Ռոժէլի ճշմարիտ փոշին կը ծախուի միայն երկու ծայրերէն չորս գոյներով պատուած կնքով մը կնքեալ շիշերով։ Բանի որ կեղծեր կը գտնուին, պէտք է մանաւանդ խնդրել իր գեղագործէն որ վաւերական քաղաքութիւն մը տայ։

Կը պատրաստուի Լ. Ֆրեռ տան մէջ, 19, Ժակոբ փողոց, Բարիզ։

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ

Հիմն. 1852 ին

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ տրուած գ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,635,903
Հասոյթ 1891 ին		1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն ինչպէս և նաւերու նաւահանգստին մէջ։

Վնասի առեն արագ և իրճամիտ վճարում։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
257 ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է գաւանական և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմայէ և ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ազդեցութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ամէն գիտուած ժամերէն։ Այս ֆիզիքական խանգարութիւնները յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն... և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և ... և արեան թունաւորութիւն։ Սոյց առ անուններ՝ նորուած է ջերմ և տարաւա, թաքուն ջերմ, ... ջերմ, ընդհատական ջերմ, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մեծամեծ տարածութիւնք են, բաց թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառն վայրերէ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց տղմանոցներէ և ականներու ծախումներէն եկած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը դուրս կը հանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որով զօր է ամբողջ... և անվնաս է և օգտակար ամէն, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Միհրան և Ներսէս Ալթիքեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլիս։ 350

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

VICHY

Վարչութիւն՝ ՓԱՐԻԶ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղձուն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն, ճղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց եւ փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), ալբումանոց-միզական (Ալպիւմինուրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւն, աւազ, քար, յօդատապ, շաքարամիզութիւն, ալբումանոց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարտէշին վրայ։

Անգլիական դեղարանն ու դեղավաճառանոցն ի Կ. Պոլիս, եւ ամէն դեղագործներուն քով։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԵՒ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՀԱՍՏԵՂԻ ԿԱՐԱՍԵԱՑ
ՀԻՄՆԵԱԼ
ԼՕԺԷՆ ՌԱԲԱԲՈՐ ՊԷՅԻ ԿՈՂՄԷ

Բերա, Սաքըզ Աղաճ փողոց թիւ 21, Լիւքսէնպուրկի բաղանեաց մօտ
Կալաթա, Վօյվոտա փողոց, Կիւմիւշլիւ խան, ֆրանսական նամակատան դէմը

Եթէ ունի կ'ուզէք վաճառելու հանրային աճուրդով կամ սակարկութեամբ։
Եթէ կ'ուզէք օգտուիլ լաւ առիթներէ։
Եթէ պէտք ունիք ծախու նիւթերու վրայ կանխավճարներու։
Եթէ կ'ուզէք ամենայն ապահովութեամբ աւանդել կարասիներ, արկղներ, ծրարներ, դաշնակներ, պատկերներ, կառքեր, արծաթեղէնք եւ ապրանքներ։
Եթէ ունիք ծրարուածներ, առաքումներ, մաքսէ հանելիք ապրանքներ։
Եթէ կ'ուզէք ծախել կամ գնել անշարժ կալուածներ։
Եթէ կ'ուզէք վարձու տալ ձեր տուները կամ յարկերը։
Եթէ կ'ուզէք տուներ կամ յարկեր վարձել։
Եթէ կ'ուզէք օգտակարապէս մատակարարել ձեր անշարժ կալուածները։
Եթէ կ'ուզէք ապահովագրել ձեր շարժուն և անշարժ կալուածները լաւ պայմաններով։
Դիմեցէ՛ք վերոյիշեալ վաճառատունն
Ծանօթ.— Վաճառատան կանոնագիրը հասարակութեան տրամադրութեան տակն է։ 227

խնամուած զմնիկուած քոմիսիոնները

Ամէն անոնք, որք կ'ուզեն Ճավայի և Չինու ճշմարիտ թէյ խմել, պէտք է դիմեն Կ. Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Ճէլալ պէյ խանի կից թիւ 10 ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ և ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ վաճառատունը, որու զանազան տեսակ թէյեր թէ՛ տեսակի ազնուութեան, թէ՛ ճաշակի և հոտի անուշութեան և թէ՛ գիներու աժանութեան կողմանէ անհամեմատելի են։

Ցիշեալ վաճառատան թէյերը Թուրքիոյ բոլոր թէյավաճառաց քով կը գտնուին ի վերեւ դրուած մարքայով, որու կեղծերը ելած ըլլալով պէտք է զգուշանալ։ 342 47—50

ՀԱՐՄԱՆԵԿԱՆ ԾՈՂԿԱՓՈՒՆՋ
ԳԵՂԵՑԿԱՑՈՒՑԻՉ, ՄԱՐՄՆՈՅ ԳՈՅՆԸ, ՄԻՇՏ ԾՈՂԿԱՓԹԻԹ, ՄԻՇՏ ԹԱՐՄ։

Ընդամէնն մը փորձը պիտի համոզէ ամեն Տիկին թէ որչափ գերազանց է այս ուլէշ ամեն հեզանիւթերէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Առաջին անգամ գործածելէն ալ, որ քանի մը վայրկեան գործ է, պիտի տեսնուի խնկոն որ երեսը, վիզը, թեւերը և ձեռուըները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարինի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սպասի գրգռիչ յատկութիւնները կը հանդարտեցնէ։ Նոյնպէս կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արեւայրուքը, և ուրիշ ամեն բրտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ ասոր ամեն բանով՝ անկարելի կ'ըլլայ մաշուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուած է։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116 Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի սափրիչներու, անոյշ հոտագործներու և ազգային դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Ս. Հ. Ֆիքսիւքեան եղբարց քով, Եենի ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Էսկի Զաբթիյէ փողոց, 17, և Բերայի Մեծ Փողոց, 158, Բանիքաք, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, ... Մեծ Փողոց Բերա, 433։

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՇԱԿ
(ԼԱՍԹԻՔ)
(ԵՒ ՄԱՆԹՕ ՄՈՒՇԱՄԱ)

ՀԱՆՐԱՃԱՆՕԹ ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻԲԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

NORTH BRITISH RUBBER Co. LIMITED — TRADE MARK — EDINBURGH

Մայրաքաղաքիս մէջ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է, թէ մեր քաուչուէ մուշակները կը գերազանցեն հրապարակիս վրայ գտնուածները թէ՛ իրենց ճաշակաւ եւ թէ հաստատուն զօդուածքովն։

Այս անգամ մեր յաճախորդաց փափագանաց համեմատ ընտիր բրդեղէն կերպասէ եւ զուտ կաուչուքէ շինուած խիստ ձեռուոր և գիմացկուն մանթօ բերել տուած ենք։

Ինչպէս գործարանիս մուշակները նոյնպէս մանթօները ուրիշ գործարաններու շինուածին 2-3ը կը հինցնեն եւ մէջը բնաւ ջուր չառներ։

Մեր մուշակներուն ներսի կողմը, կէտ մը՝ եւ գուրսի կողմը ասիւծի պատկերը դրոշմուած է, եւ կը վաճառուին բոլոր քաուչուէ մուշակ ծախողներու քով։ Իսկ մանթօները օձիքին ներսի կողմը կը գտնուի ասիւծի եւ կշիռի նշաններ, և կը ծախուի ի կեդրոնատեղին, ինչպէս նաեւ ի Ջմիւռնիա, Արաստա շուկան, Հանրմզատէ Բիֆաթ էֆէի քով և ի Սելանիկ պէդէսթէն Շուկան գաֆաֆ Աւէտիս Մէսրոբ Օղլուի քով։ Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, պաշձէ Գաբու Գօժաման օղլու խան դրան կից թիւ 1 մթերանոցը։ 226

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 25/6 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։
Գշ. 26/7 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէէն ճամբով,
Դշ. 27/8 Սեւաստոբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 27/8 Սուրհանդակ գետի փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Բաթում... առաւօտեան ժամ 11ին։
Շ. 28/9 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի։

Ազդ.—3-ունվ. 26/7, երեքշաբթի օրը կ'մեկնի դէպի Ասորիոյ նաւահանգիստները մինչեւ ու... քեստը. Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Յաֆա, և Բոր-Սայիտ... 12

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրբուլ և Մէնչէսթրի Միջև Բեռի Գինեաց Ցուցակ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Գանեգուա	4200	Սֆինքս	3000
Դելոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսօստրիս	3250	Բերա	3000
Թեբէս	3250	Լոգիւս	800
Մեմֆիս	3250	Ալֆոյա	800
Մարիոթիս	3250	Սեւիլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹԹՕԼ և Ընկ. Սելիթոլ խան
ՃԵՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ. 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ 292

ԱՌԱՋՈՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Օրբի-Եկ. Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալգոնօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Ամէլօ	3000	Կալիբէօ	5500	Բանտոնէր	1700
Արգօլօ	5500	Կիգաոնօ	2200	Բըլուէօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1500	Բօլօ	1000
Արիոսթօ	2000	Կրոմօ	2200	Բուլինկօ	2800
Քասանօ	3000	Հերօ	2000	Ռիալթօ	4400
Քօրօմանտօ	2200	Հիտալկօ	3400	Ռինալտօ	3200
Քրասօ	2000	Հիտոտու	7000	Ռօլլօ	3000
Գէթուալօ	8500	Չաստէր	1200	Ռօմեօ	3500
Դեգլօ	2600	Սալմօ	3000	Ռօզարիօ	3500
Դայիթանօ	2500	Ձիւնօ	2300	Ռուպերթօ	4000
Դամեօ	2100	Քեյօ	2000	Սանգուինօ	6200
Դագօ	2000	Թալիէնօ	4200	Սարթօ	2000
Դօմօ	2700	Թոփեօ	2200	Սերվիօ	2000
Զեբօնօ	5000	Լէօ	2000	Սորենթօ	4300
Ֆիլօ	2500	Լեգանտօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Ֆալըրտոօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թոսքանօ	1200
Տիգօ	2500	Մալթա	1500	Օթելլօ	2800
Տոմինօ	2500	Մայ Քօ	4100	Թօրբինօ	900
Տասօ	4800	Մարթէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	3100	Միլօ	2000	Վոլթուռնօ	5000
Էլդորատօ	2600	Մուրիլօ	3100	Եէօսօ	3600
Էլեոնորա	3000	Նիլօ	2000	Զեգրա	1000
Էլեգթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայիշօ	200
Էրթօ	2600	Օթելլօ	5000	Զէֆիր	200
Ֆալգօն	800	Պերանօ	4500	Զէտա	140
Ֆէրօ	700	Օպօ	2000	Մօդիթօ	120
Էճէնէլ Մօնարք					8000
Բիրտըրն Մօնարք					8000
Լեգէօն Մօնարք					8100

«Ֆրաքօ» շոգենաւը, նաւապետ Բէնտոբէ, ընդհանուր վաճառքով Հալլէն հասած է հոս։

Ապրանքներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմթ խան Ղալաթիա 293

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՄՏԵՓԱՆՈՍԻ Կ. ՌԵՋՄԱՃԵԱՆԻ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Մոսքէ խան, Վոյվոտա փողոց թիւ 2

Մեր դրամատունը կ'ընդունի առեւտրական կամ սեղանաւորական ամեն ձեռնարկ ի մայրաքաղաքս եւ օտար երկիրներ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։ Բաժնեթուղթի վրայ փոխատուութիւնք գանձմունք ըստ և յօտար երկիրս, վճարում տոկոսի կտրոններու եւ պանքատոմսերու, ի հրամանի տոմսեր կը յանձնէ մեծ և փոքր Ցունաստանի, Եւրոպիոյ եւ Թուրքիոյ վրայ։ Եւրոպական տէրութիւններէն երաշխաւորեալ վիճակահանութիւններու պարտաթուղթեր թէ կանխիկ թէ ամսական 20էն 100 ղրշ. վճարումներով եւ ամեն դիւրութիւնք յաճախ բղձալի վիճակահանութեանց եւ շահերու գանձման քոնթրոլին։ Ի ստորեւ նշանակեալ պարտաթուղթերէն ամեն գնող առաջին վճարումէն տէր կ'ըլլայ պարտաթուղթին՝ պաշտօնագրով մը որուն կը միանայ պարտաթուղթին թիւը կրող նամակ մը և այդ թուականէն իրաւունք կունենայ ամեն վիճակահանութեան, և թիւն ելնելուն պէս իրաւունք ունի իր շահած գումարին ամբողջական վճարման։ Գնուած բաժնեթուղթին տոկոսները գնողին կը վերաբերին առաջին վճարումէն իսկ։ Աւելորդ է պարզել բոլոր առաւելութիւնն որ յառաջ կուգայ պարտաթուղթեր գնելու այս միջոցէն այն անձանց համար որք ամիսը փոքր դրամներ ունին տրամադրելի։ Եւ որք օգտակարապէս և երաշխաւորութեամբ կարող են ի կիր առնուլ իրենց փոքր խնայողութիւնները՝ յոյս ունենալով հարստութիւն չինել առանց զոհողութեան։ Միակ միջոց կարենալով ամիսը 20էն 100 ղրուշ տրամադրելի ընել պարտաթուղթերու գնման համար, առանց վնասու, նոյն իսկ եթէ բախտը նպաստաւոր չըլլայ ժամանակէ մը ետք կը տիրացուի տոկոս բերող պարտաթուղթի մը, 200էն 500 Ֆրք. դրամագլխոյ մը։

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԸ	Տարեկան վիճակահանութեանց թիւը	Մեծ թիւերուն գումարը		քուփոնին տարեկան վճարումը	387
Ցունաստանի Ազգ. Պանքան 4 %	3	Թիւ 27, Ֆր.	300,000	Ֆր. 16	ղրշ. 100
Քրետիթ Ֆոնսիէ դը Ֆրանս 3 %	6	,, 591, ,,	1,060,000	,, 15	,, 100
Անվերսի քոմիւնալ փոխ 3 %	4	,, 352, ,,	1,500,000	,, 12	,, 100
Քաղաք Ֆոնսիէ եգիպտական 3 %	12	,, 312, ,,	1,500,000	,, 7.50	,, 50
Քրետիթ Ֆոնսիէ դը Ֆրանս անտոկոս	2	,, 444, ,,	314,000	,, 7. 5	,, 20
Անվերսի քոմիւնալ Պրուսել քաղաքին	6	,, 141, ,,	295,000	,, 2.50	,, 20
Օսմ. պարտաթուղթ անտոկոս	6	,, 300, ,,	3,600,000	,, ...	,, 20

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ԿԻՐԱԿՆՈՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1892 ՑՈՒՆՎ. 20 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐ. 5

Վոսփորէն Էջնող շոգենաւեր

1 35 Եէնիմ. Մեզ. Պեյլերպ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպեք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
1 40 Վ անիք. Չէնկել. Պեյլեր. Գուզկ.
1 45 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիք.
1 45 Պեյգօզ Բաղչայ. Չուպք. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 15 Պեյգօզ Բաղչայ. Եէնիք. Գանլըճ. պոյաճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկլք Պեյլ. Օրթք. Գզկնճ. Խուզկունճուք Պէշիք Գապաթաշ
2 15 Եէնիմ. Մեզար. Պէյք. Թարապ. Եէնիք Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպեք Արնվ. Գուրչ. Օրթք. Պէշիքթաշ.
2 50 Ռ. Ա. Գավագ Եէնիմ Մեզարդ Պեյլերպ. Թարապ. Պեյգօզ Բ. պաշճէ Չուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չնկլ. Պեյլեր. Գուզկ. Խուզ.
3 15 Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պեյլեր. Գուզկ. Պէշիքթաշ
3 20 Եէնիմ. Մեզար. Պեյլ. Թարապ. Եէնիք. Սթեն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար, Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք
4 15 Եէնիմ. Մեզար. Պեյլերպ. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիք.
4 45 Պեյգօզ Բաղչէճ. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիք. Չէնկլ. Պեյլեր Գուզկ. Պէշիք.
5 45 Եէնիմ. Մեզար. Պեյլ. Թարապ. Պեյգօզ Եէնիք. Սթէն. Գանլճ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Պեյլեր. Օրթագ. Պէշիքթաշ
7 — Միրկն. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չնկլ. Պեյլերպ. Օրթք. Գզկնճ. Պէշիք. Խուզ.
7 — Եէնիմ. Մեզարդ, Պեյլերպ. Թարապ. Պեյգ. Բաղչայ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Չէնկել. Պեյլ. Օրթագ. Գուզկ. Պէշիք. Խուզ.
7 45 Ա. Ռ. Գավ. Եէնիմ. Մեզր. Պեյլերպ. Թարպ. Եէնիք. Միրկեօն. Ռ. Հիսար Պեպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պէշիկ.
8 45 Եէնիմ. Մեզարդ. Պեյլերպ. Թարապիա Պեյգօզ Բաղչայ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պեյլ. Գուզկ. Խուզ.
9 — Եէնիմ. Մեզարդ. Պեյլերպ. Թարպ. Եէնիք. Սթէնիա Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Արնավ. Օրթ. Պէշիկ.
10 15 Ա. Գավագ Մեզարդ. Պեյլերպ. Թարապիա Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք.

Կամուրջէն Դիմող շոգենաւեր

3 30 Պէշիկ. Օրթագ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեյլերպ. Ա. Գավագ
3 15 Խուզ. Գուզկ. Պեյլեր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Չուպ. Բաղչայ Պեյգօզ
3 40 Պէշիք. Օրթագ. Գուրուչ. Արնվք. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեյլերպ. Մեզարդ. Եէնիմ.
4 10 Գապաթ. Խուզ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլ. Չէնկելք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչայ. Պեյլ. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզար. Եէնիմ.
4 30 Պէշիկ. Օրթագ. Գուրչ. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար. Միրկ. Սթէնիա. Եէնիք. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզարդ. Եէնիմ.
5 15 Խուզ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզր. Եէնիմ. Ռ. Ա. Գավագ
5 20 Խուզ. Պէշիք. Գզկնճ. Օրթագ. Պեյլերպ. Չէնկլք. Արնվտ. Պեպէք Գանտիլ. Ա. Ռ. Հիսարը Գանլճ. Միրկեօն
6 — Գապաթ. Խուզ. Պէշիք. Օրթագ. Արնավ. Պեպէք Ա. Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պեյգ. Թարպ. Պեյլ. Մեզարդ. Եէնիմ.
— Պէշիք. Խուզ. Գուզկունճ. Պեյլեր. Չէնկ. Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանլըճ. Եէնիք. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզար. Ա. Գավագ.
8 30 Պէշիքթաշ. Օրթ. Գուրչ. Արնվտա. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեյլերպ. Մեզարդ. Եէնիմ.
9 15 Պէշիկ. Օրթագ. Արնավ. Գանտլ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանլճ. Եէնիք. Պեյգօզ. Թարպ. Պեյլերպ. Մեզար. Եէնիմ.
10 5 Գապ. Գուզկ. Պեյլեր. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպուգ. Բաղչ. Պեյգ. Մեզր. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15 Գապ. Պէշիք. Խուզ. Գուզկ. Պեյլ. Չէնկ. Գուրուչ. Արնավ. Գանտլ. Ա. Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Եէնիք. Բաղչայ. Պեյգօզ
10 20 Պէշիքթաշ, Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկեօն Սթէնիա Եէնիք. Թարպ. Պեյլ. Մեզարդ. Եէնիմ.
11 10 Խուզ. Գուզկ. Պեյլեր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Բաղչ. Պեյգ.
11 20 Պէշիք. Օրթագ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պեյլերպ. Մեզար. Եէնիմ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր Չէնկ Վանիք Պեպէք
12 15 Պէշիք. Օրթագ. Գուրչ. Արնավ. (Այս շոգենաւը ... մինչեւ Գուրուչ. պիտի երթայ)

ԼՈՒՆԻՕՆ L'UNION

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1828ԻՆ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1829ԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հաստատեալ ի Փարիզ, իւր կեդրոնավայրն, Վանդ փողոց, 15

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

33

Հրդեհի ճիւղ	
Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 6,700,000
Գանձելի ապահովագին (Բոյմ)	» 63,770,000
1890ի հասոյթք	» 15,000,000
Հրդեհի վնասուց վճարուած	» 160,570,000

Պ. Պ.
Ա. Տ'ԷՅՇԹԱԼ, ... Նախկին վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, Նախագահ Ֆրանսայի Հարաւային Երկաթուղեաց ընկերութեան, ՆԱԽԱԳԱՀ
Ս. ՄԱԼԷ, Մալէ Եղբարց Դրամատունէն, Նախագահ «Բարի-Լիոն-Մէտիթէրրանէ» Երկաթուղեաց ընկերութեան, Նախագահ Օսմ. Կայս. Պանքայի, ՓՈԽ-ՆԱԽԱԳԱՀ ԼՈՒՆԻՕՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։
Թ. ՕՏԷՆ, Նախկին դրամատէր, Նախագահ Վիէյլ Մոնթանեի և Նլինայի ածխահանքաց ընկերութեան։
ՀԻՒՐԻԷԼ, Նախագահ Մէլիւզինի Ծովային Ապահովագրական ընկերութեան։

Պ. Պ.
Ս. ՃԵՅՄՍԸՆ, Հօթինկէր և Ընկ. դրամատանց տունէն։
Ֆ. ՄԻՇՕ, Նախկին Նախագահ Սէնի Առեւտրական Դատարանին, վարիչ Ֆրանսական Պանքայի, վարչ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղւոյն,
Հ. ՄԻՐԱՊՕ, Միրապօ Բաքար, Բիւրպոլ և Ընկ. դրամատանց տունէն,
Ա. ԹԻՒՐՆԷՅՍԸՆ, Լիոնի երկաթուղեաց ընկերութեան վարիչ։
Ա. ՎԷՐՆ, Վէրն և Ընկ. դրամատանց տունէն, վարիչ Ֆրանսական պանքայի, ատենապետ Ֆրանսայի Հիւսիսային երկաթուղեաց ընկերութեան, վարիչ Օսմ. պանքայի։

ՀՐԴԵՀԻ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ՇԱՌԼԸ ՌՕՊԷՐ. Նախկին պետական խորհրդական, ՏՆՕՐԷՆ; Պաուլ Ժ. ՍԸՌԻՋ, Նախկին ելմտական քննիչ, ՓՈԽ-ՏՆՕՐԷՆ

ԿԵՆԱՑ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ — Պ. Պ. ԱԼՊԷՐ ՖՈՋ, Տնօրէն; ԷՕԺԷՆ ԼԸ ՍԷՆ, Փոխ-Տնօրէն

Կենաց ճիւղ	
Դրամագլուխը	Ֆր. 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 93,8
Կենաց համար վճարուած	» 59,000,000
Ապահովագրեալ գումարը	» 243,580,000

Ընկերութեան դրամատեարք ի Կ. Պոլիս. ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Մասնաւոր Տնօրէնն Կ. Պոլսոյ, ՍԻՄՈՆ ՔԱՅՍԷՐԼԵԱՆ, Կալաթա, Մահմուտիէ փողոց, Քամանտօ Պանգայի դիմաց, Երամեան խան, Թիւ 2